سبيل
الكل في سبيل الحق
Sebil
herşey hak için

Siyasi, edebi, tarihi haftalık gazete ● 1 Temmuz 1977, 14 Receb 1397
Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu ●
Vilâyet Han Kat: 3 Nu: 204 Cağaloğlu — İSTANBUL

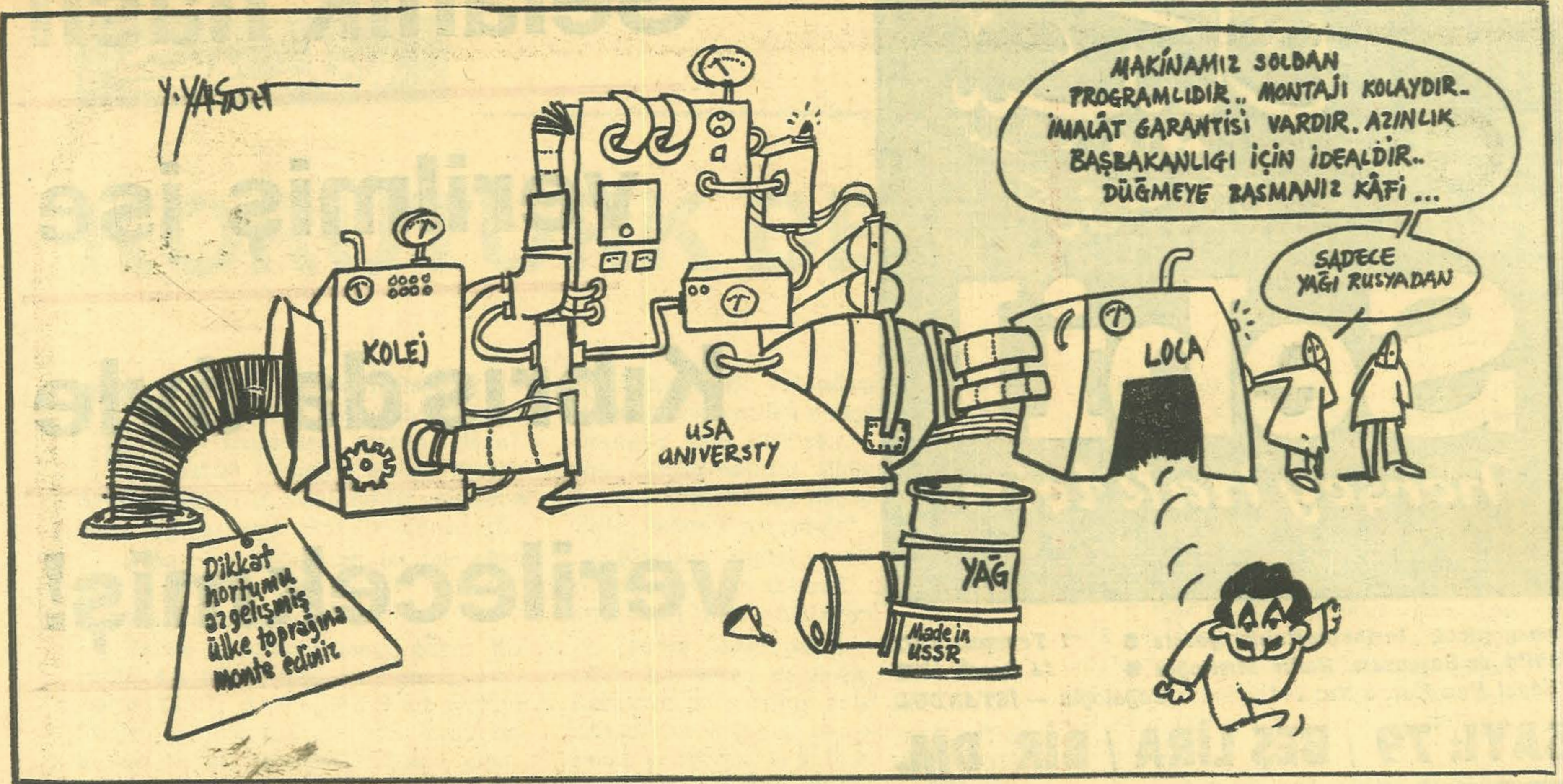
SAYI: 79 / BEŞ LİRA / BİR DM.

Selânik nasıl verilmiş ise Kıbrıs da öyle verilecekmiş!

12 MART MODELİ

BATICI BİR KABİNE

BUNLAR ABD NE İSTERSE VERİR

Almanya Postası

Epeydenberi bu sütundan Almanya'daki okuyucularımıza hitabedemedik. Araya çeşitli hâdiseler ve bilhassa kesif seçim faaliyetleri girdi. Okuyucularımızın bizi mâzur göreceklerini ümid ederek bu arada birikmiş olan bazı mes'elelere temas etmek istiyoruz:

1. Almanya'da çalışmakta olan kardeşlerimizin kendi meşgalelerinden zaman ve imkân ayırarak Türkiye'deki seçim faaliyetlerine iştirak edişleri göz yaşartıcı bir tablo teşkil etmiştir. Bu memleketi elli yıldanberi sanâyide geri bıraktıran bir milyondan ziyâde kardeşimizi rızklarını gâvur memleketinde aramaya sevkedenler lâyık oldukları en haklı tenkid ve değerlendirmeyi -elbette- bu gurbetzede kardeşlerimizin lisanında muhatap olacaklardı. Yurt dışından Türkiye'yi daha iyi gören, Avrupa'nın Türkiye üzerindeki emellerini daha iyi kavrayan bu kardeşlerimiz, Türkiye'de MSP'nin başlattığı «ağır sanâyi» dâvâsının daha mükemmel bir sûrette anlaşılmasında büyük ölçüde yardımcı olmuşlardır. Kendilerine bu vesile ile candan teşekkürlerimizi arzederiz. Onlar vazifelerini hakkıyle yapmışlardır. Neticenin arzu edildiği şekilde tahakkuk edip etmemesi, o kadar ehemmiyetli değildir. Bunun, Sebil'in diğer sayı ve sayfalarında okuduğunuz üzere pek çok sebebi mevcuttur.

Bu vesile ile Almanya'dan gelen kardeşlerimizden Trabzon'da çalışarak Başyazarımız Kadir Mısıroğlu'nun kazanması için gayret gösterenlere hassaten en samimi teşekkürlerimizi arzetmek isteriz. Bu mes'elede de netice mühim değildir. Asıl olan elden geleni yapmak ondan sonra da Cenab-ı Hakk'ın takdirine teslim olmaktır. Bu arada Trabzon'daki çalışmalara iştirak için Almanya'dan gelen ve fiilen vazife görmekte iken şehid olup rahmet-i Rahman'a kavuşan mücahid kardeşlerimiz Mehmed DEMİRCİ ve Süleyman GENÇ'e Cenab-ı Hakk'dan sonsuz mağfiret diler, bu elim kayıplardan dolayı Almanya'daki kardeşlerimizin cümlesine başsağlığı dileriz.

2. Defaatle yazmış ve rica etmiş olmamıza rağmen hâlâ bazı okuyucularımız bize çeşitli bankalar vasıtasıyla havale göndermeye devam etmektedirler. Bunun mahzurlarından evvelce bir hayli bahsettik. Bir kere daha herhangi bir banka vasıtasıyla Türkiye'ye havale çıkarılmamasını hassaten rica ediyoruz.

3. Bu sayıdan itibaren gazetemiz Sebil üçüncü altı aylık devresini tamamlayıp dördüncüye başlamış bulunmaktadır. Bu sebepledir ki, gazetemizin içinde Almanya mümessilimiz Hasan Damar adına tanzim edilmiş Posta Çeki havale ka-

(Devamı 15. Sayfamızda

Sebil

OKUYUCU İLE HASBİHAL

Yeni devre

Sevgili Okuyucularımız,

Cenâb-ı Hakk'ın lütuf, ihsan ve himâyesi sayesinde gazetemiz *SEBİL*, üçüncü altı aylık devresini geçen haftaki 78. sayısı ile tamamlıyarak dördüncü altı aylık devresine başlamıştır. Firmiyi mütecâviz ceza dâvâsı ve iki şahsî tazminat dâvâsına (CHP ile Dr. Lütfi Doğan tarafından açılmış olan tazminat davaları) rağmen yoluna büyük bir azim ve sebatla devam etmektedir. Cenâb-ı Hakk'ın izni keremiyle çok daha da devam edecektir. Sağ basında en kuvvetli ve cesur kalemlere sahibolan SEBİL, siz değerli okuyucularından gördüğü alâka sayesinde günden güne gelişip büyüyecek ve her bakımdan *«hakkın yalın kılıcı»* olarak inşallah mukaddes dâvâmızın zafere ulaşmasında büyük ve şerefli hizmetler ifâ edecektir.

Devre başı olması dolayısıyle bu haftaki gazetemizin içinde abonelerimiz matbu bir posta çeki havâle kâğıdı bulacaklardır. Bütün abonelerimizin abone müddetleri nihayete ermediği halde biz her altı aylık veya senelik devre başında bu havâle kâğıtlarını abonesi bitenle bitmiyeni tefrik etmeksizin herkese gönderiyoruz. Eski abonelerimiz bu hususu gayet iyi bilirler. Bunun iki sebebi vardır.

A — Abone adresleri otomatik makina ile basıldığından abone müddeti nihâyete erenle ermeyeni ayırdetmek büyük bir külfeti icab ettirmektedir. Bu bakımdan biz, muhterem abonelerimizin kendi durumlarını bilebilecekleri kanaatından hareketle hepsine bu posta çeki havale kağıdını göndermekte bir mahzur görmüyoruz.

B — Kendisine posta çeki havâle kâğıdı gönderildiği halde henüz abone müddeti dolmamış bulunan okuyucularımızın da bu kâğıdı bir yakınları için kullanarak SEBİL'e yeni bir abone kazandırmaları ümidini taşıyoruz. Bizim en candan okuyucularımızın, abonelerimiz olduğu şüphesizdir. Tirajımızın yükselmesi, herkesden önce onların samimi alâka ve gayretlerine bağlı bulunduğundan kendilerini bütün okuyucularıyle birlikte bir *«fikir âilesi»* teşkil eden Sebil'imizin öz evlâdları kabûl ediyor ve bu sebeple bu külfeti herkesten önce onlara tahmil eyliyoruz.

Birinci defasında kaybolmak, ihmâle uğramak veya yeni aboneler mevzuubahs olduğundan birden fazlasını ihtiyaç hâsıl olmak gibi ihtimâllerden dolayıdır ki, hemen her seferinde bu posta çeki havale kâğıdı gönderme işini bir iki sayı arka arkaya tekrarladığımız malûmdur. Yine aynı şekilde hareket edilecektir. Muhterem okuyucularımız eğer abone müddetleri bitmemiş veya yeni abone edecek kimseler bulamaz da bu posta çeki havale kâğıtlarını kullanamazlarsa üzülmesinler. İnsanların mükellefiyetleri her mevzuda imkân ve iktidarları ile sınırlıdır. Bu takdirde posta çeki havale kâğıtlarını yırtıp atabilirler. Ancak mevcud imkânları kullanmak üzere biraz gayret sarfetmeden, mümkün olmadığına hükmetmek mes'uliyeti mûcibtir. Bir kimsenin kurtuluşu-

(Devamı 15. Sayfamızda)

Sebil

başyazı

Tantal işkencesi

Kadir Mısıroğlu

GARB medeniyetinin temel unsurlarından biri sayılan «kadîm Yunan tefekkürü» —hiç şüphesiz— bir çok doğrularla birlikte hatır ve hayale gelebilecek her türlü fiili ve fikrî sapıklığın da menşeidir. Materyalizm ve hatta komünizmden nihilizme yani her şeyin sonunun boş olduğu inanışına kadar akla gelebilecek bütün bâtılların orada filizlendiği ilmî bir hakikattır. Ancak bir «bâtıllar kumkuması» ndan ibâret olan kadîm Yunan tefekküründeki butlan, bilhassa dinî mes'elelerde, had bir safhaya ulaşmıştır

Gerçekten milletlerin hemen hepsinin tarihlerinde vahdâniyet fikrinden mahrum olarak yaşanılmış bir devir mevcuttur. Bu devirlerin davranış ve inanışları arasında yanlış ve hatta bazan da çirkin veya gülünç olanlar mevcuttur. Ancak hiç bir millet, politeizm denilen bu çok tanrıcılık anlayışını, Yunanlılar kadar dallandırıp budaklandırarak bundan uçsuz bucaksız bir mitoloji meydana getirmemişlerdir. Fakat bundan daha hazin olanı şudur ki, kadîm Yunan tefekkürünün masnû' ilâhcıklarına izâfeten uydurulmuş vak'alar içinde tebellür eden bir takım mefhum ve tâbirler, Garp edebiyatının —âdeta— temel iskeletini teşkil etmiştir. Hakikaten Garb edebiyatı, —bizim Divan Edebiyatı mazmunları gibi— bütün ana mefhumlarını Yunan mitolojisinden almış ve bu mitolojinin kahramanları veya onların ahvâlini birer lâyitmotif yani devam edip giden motifler olarak kullanmıştır. O derecede ki, bugün Yunan mitolojisini bilmeden avrupâî bir edebî eseri lâyıkı vechile yani bütün lezzet ve inceliklerine ererek okumak —âdetâ— mümkün değildir. Hemen hemen dâima bir takım haşiyelerle Yunan mitolojisine atıflar yapmak mecburiyeti vardır.

Bu sebepledir ki, bizde garblılaşma hareketleri başladığı tarihten itibaren bu hareketin bayraktarlarınca yürütülen bir «Yunan hayranlığı» da görülmüştür. Hatta bugün bile devam eden avrupalılaşma hareketinin belli başlı mürevviçlerinde, bu Yunan hayranlığının izlerini müşâhede etmek kabildir. Türkiye'de garblılaşma fikrinin kuvveden fiile çıkmasında en büyük rolü oynamış bulunan CHP'nin bugünkü Umûmî Reisi'ne Yunanlıyı «kardeş» saydıran ve bu hissiyat ile şiirler yazdırtan zihniyet işte bu eski anlayışın zamanımızdaki devamından başka bir şey değildir.

Fakat bizim kadim Yunan tefekkürü ve Yunan mitolojisinden söz edişimiz bu hususu belirtmek için değildir. Yunan mitolojisinde yer alan ve adına «Tantal İşkencesi» denilerek bütün bir garb edebiyatında işkencenin şiddetini ifade için edebî bir remz olarak kullanılmış bulunan bir işkence şeklinin, son zamanda iktidar olma hevesleri arkasında koşan iki büyük (!...) partinin liderinin müşterek ahvâl ve hissiyatına en iyi bir misâl teşkil etmesindendir. Şöyle ki:

Yunan mitolojisine göre; güya tanrıların sofrasına kabûl edilen Lidya Kralı, o sofradan insanlara tadtırmak maksadıyla balözü ve ambrosia denilen ve tanrıları ölümsüzleştiren gıdayı çalmış. Sonra oğlunu boğazlıyarak bir ziyâfette tanrılara yemek olarak sunmuş. Fakat yaptığı hırsızlığı farkeden tanrılar, ona dehşetli bir ceza vermişler. Tantalos adındaki bu suçlu kralı, cehennemin en dibindeki bir havuza atmışlar. Bu havuzun kenarından meyve yüklü dallar sarkıyormuş. Zamanla açlık ve susuzluktan bunalan kral Tantalos, elini uzattıkça dallar kendisinden otomatik olarak kaçıyor ve onları bir türlü yakalıyamıyormuş. Su içmek istedikçe, sular da ayni şekilde dudaklarından o yaklaştıkça, sür'atle uzaklaşıyormuş. Cehennemde bu sûretle arzularına yaklaştıkça onların kendisinden kaçması keyfiyetinin tevlid eylediği azim işkence, ifâde ettiğimiz gibi Garb edebiyatında en korkunç bir işkence ifâdesi için remz hâline gelmiştir.

5 Haziran seçimlerinden sonra Türkiye'nin garblılaşması dâvâsında müttefik bulunan CHP ve AP'nin iktidar karşısındaki durumlarını ifâdeye en iyi misâl, işte bu «Tantal İşkencesi» dir. 5 Haziran akşamındanberi bu iki partinin lideri de, aynen Yunan mitolojisindeki Lidya Kralı Tantalos gibi korkunç bir işkenceye mâruz bulunmaktadırlar. Ellerini uzattıkça iktidar onlardan kaçmakta, nâil olduklarını sandıkları her an mahrumiyetlerini ifâde eden bir hâdise ve tecellî ile karşılaşmaktadırlar.

Şimdilik Kral Tantalos'un işkencesini tadmak nöbeti daha ziyade Ecevit'de gözükmektedir. Siz bu satırları okuduğunuzda güven oyu almış ise, kendini, iktidara nâil olmuş ve günlerden beri mâruz kaldığı işkenceden kurtulmuş sayacaktır. Halbuki asıl işkence ondan sonra başlıyacaktır. İktidarını garanti edebilecek sağlam bir çoğunluğa mâlik olamadığı için, Demirel'in tâbiriyle «CHP nin iktidar olmasına karşı olmakta mutlaka cem olabilecek olan 229 oy» un Demokles'in kılıcı gibi başı üzerinde sallanmakta bulunduğunu hatırından asla çıkaramıyacaktır.

Böyle bir iktidar oluşun, mes'ûliyetsiz esip savurmaya imkân veren ve sadece bazı yârânın çöplenmekten mahrum kalınası gibi bir sıkıntıya katlanarak yürütülebilen muhâlefete nazaran ne kadar daha zevksiz, şanssız ve işkenceli olduğu meydandadır. Güvenoyu alamaz ise iktidar hırsı ile çatlamış dudakları iktidar suyuna tam yaklaştığı anda onun uzaklaşması gibi tam ve kâmil bir mânâ ile Tantal İşkencesine mevzu teşkil edecektir. Fakat bu defa da ayni işkence içinde kıvranmak nöbeti Demirel'e gelecektir.

Zira O'nun da vaziyeti iktidar karşısında fazla iç açıcı değildir. Dün miting meydanlarında CHP'den daha şedid bir sûrette düşman ilân ettiği MSP'yi, sûretâ açmaya mecbur kalacağı kollarına dâvet edecektir. MSP, bu dâvetteki entrika ve samimiyetsizliği farketmekte güçlük çekmeyecek ve Süleyman Demirel'in içinde bulunduğu nâzik şartları değerlendirecektir. Bunun mânâsı iktidardan «anahtar» olmanın gerektirdiği payı almaktır. Bu keyfiyet ise Demirel'e iktidar karşısında «nâiliyet» içinde «mahrûmiyet» in katlanılmaz ezâ ve cefasını verecektir. Zira şahsı ve partisi için, MSP'nin CHP den daha tehlikeli olduğunu, bütün bir seçim kampanyası boyunca iddiâ ve ilân etmekten çekinmemiştir. O'nun böyle telâkki eylediği bir partiye aslan payını kolayca vermeye razı olmaması ise mâruz kaldığı «Tantal İşkencesi» nin devamından başka hiç birşey sağlamıyacaktır.

Şu hâle nazaran, kaderin her iki partiyi de mitolojinin Lidya Kralı Tantalos'u gibi arzusuyla dehşetli bir işkence içinde kıvranmaya mahkûm etmiş olduğu gözükmektedir. Bunu CHP'nin güvenoyu alması gibi, AP'nin iktidar olması da asla değiştireceğe benzememektedir. Her hâl-u kârda bu sıkıntıyı çekeceklerdir. Elverir ki bunu millete ciro edip işin içinden zahmetsizce sıyrılmaya kalkışmasınlar!..

Yakın tarihimizde Meçhûl kahramanlar

Trabzon Meb'usu Şehid-i Muazzez ALİ ŞÜKRÜ BEY

«Müdde-i târih ve vatandır!..» Ali Şükrü Bey

Millete hürmet ve alafrangalığı gizleme gayretine iki örnek

Kadir Mısıroğlu

BU meclisin ekseriyetle İttihadçı olan meb'uslarının fikir, fiil ve hissiyat itibarıyla tamamen garplı oldukları, bu sebeple de içkiyi alafrangalık icâbı telâkki ederek içmeye ve hattâ müdafaa eylemeye mütemâyil bulundukları muhakkaktı. Esâsen, Men-i Müskirat Kanunu'nun müzâkeresi sırasında ortaya çıkan bu gerçek, o günkü şartlar sebebiyle yine de pek vâzıh değildi. Zira, düşmana karşı muvaffakiyet elde edebilmek için milletin hissiyâtına hürmet etmek ve alafrangalıklarını bir dereceye kadar gizlemek mecburiyetindeydiler. Ancak, bunların pek çoğu, daha sonra yazıp bıraktıkları hâtıratlarıyla o günkü şartlar icâbı olarak ne ölçüde ne nasıl tâvizler verdiklerini açıkça ifade etmişlerdir. Bunlardan sadece iki örnek takdim etmek istiyoruz. Bu iki örnek de birinci devre ilerici meb'uslarından olan iki şahsa âiddir ki, tâviz mecburiyetleri ortadan kalktıktan sonra Men-i Müskirat Kanunu'ndan şöyle bahsetmişlerdir:

Birinci devre meb'usları içinde bakanlık ve murahhaslık vazifelerde en çok bulunmuş olanlardan biri de Dr. Rıza Nur'dur. Bu zat, uzun ve teferruatlı hâtıratında «Men-i Müskirat Kanunu» ve onun meclisdeki müzakerelerine temasla şöyle demektedir:

«Millet Meclisi içkiyi yasak etti. Ve bu husus şiddetle takip edildi. Bunu yapanların başı Ali Şükrü idi. İkinci derecede Şair Mehmed Âkif'ti. Bunlar Mecliste dinî bir parti yapmak peşinde idiler. Rakıyı yasak etmeleri, hele o esnada maddî ve manevî çok iyi bir iş olmuştur, fakat hükümetin takibatına rağmen kat'î sûrette önü alınamamıştır. İmbikler toplandı, amma bazı nüfuzlu memurlar, hükümetin muhafazası altında bulunan bu imbiklerden bir kısmını alıp evlerine yerleştirdiler. Bunların biri Ankara Polis Müdürü Dilâver, diğeri şimdi Bursa Valisi olan Fatin'dir. Mükemmel rakı çıkarıp iyi ticaret yaptılar. Dilâver Rumelilidir. Galiba Arnavut. Fâtin Giritli. Bunların ikisi de .... in gözdeleridir. Zaten böyle olmasalar meyhanecilik yapamazlar. ... . in rakılarını da bunlar yaptılar. Nihayet Dilâver İskân Vekâleti muhâcirlere arâzi ve emlâk verirken sahte vesikalar yapıp Ankara'da onbeş - yirmi hâne ve dükkân, Ankara civarında birkaç çiftlik alıp ağniyadan oldu. Halk ta derhal iptidâi bir imbik uydurdular: Bir büyük tencereye tenekeden bir kapak yaptırıyorlar, kapağın bir kenarından içine bir boru geçiyor, kapağın üstüne de soğuk su koyuyorlar. Borunun iç ucunu kaşık gibi, tencereye tahammur etmiş üzümü koyup ısıtıyorlar. Küûl ve su tebahhur edip kapağa çarpınca üstteki soğuk su tesiriyle temeyyü ediyor ve borunun kaşığına, oradan hârice akıyor. İşte rakı, fakat taktirin fenalığından yüksek küûlleri çok, ve âdi sıhhate muzır bir rakıdır. Bu memleketin her tarafına yayıldı. Üzüm bulamayanlar başka şeyleri, hatta koca yemişi tahammur ettirip rakı yaptılar. Bolşevikler de ilk devrede içkiyi yasak etmişlerdi. Bu yasak o kadar şiddetli idi ki, idam bile ediyorlardı. Moskova'da Çiçerin, muâhede yaptığımız zaman bize bir ziyâfet vermişti. Bu yağın neticelerini kendisinden sordum dedi ki: «Hiç!... Baş edilemiyor. Köylü ve halk imbik gibi birşeyler uydurup yine votkalarını yapıp içiyorlar. Yasak, bil'âkis mûzır oldu. Çünkü yaptıkları votka fena cinsi oluyor. Daha ziyade zehirleniyorlar.» Bizde de aynı şey oldu. Yine hemen herkes içti.» (54)

Birinci Büyük Millet Meclisi'ndeki garpçı meb'uslardan bir diğeri de Falih Rıfkı Atay'dır. Onun bir nev'i hâtırat mahiyetindeki «Çankaya» isimli eserinde meclisin efkâr ve hissiyâtı umûmî bir sûrette belirtilirken bir ara «Men-i Müskirat Kanunu» na da temas edilmekte ve şöyle denilmektedir:

«Men-i müskirat adlı içki yasağı kanunu deniz kurmayı Ali Şükrü'nün teklifi üzerine bir şeriat kanunu olarak çıkmıştır. Maliye Vekili boş hazinenin bu yüzden yirmi milyon lira daha kaybedeceğini boş yere anlatmaya çalıştı:

— Ağır vergi koyalım, diyordu.

Hatta kiliselerde dinleri gereği hıristiyanların şarap bulundurma hakkı bile tanınmamıştır. Bir hoca:

— Kiliseleri meyhaneye çevirip müslümanları soyarlar, diyordu.

Başkanlık eden hoca Vehbi Hadd-i Şer'i denen dayak cezasını da teklif etti. İlk defası için 80 değnek vurulacaktı. Bir milletvekili:

— Yahu dört kadeh içene dört kere seksen sopa! Nasıl dayanır bu insan! diye haykırdı.» (55)

Birinci Büyük Millet Meclisinin bu kanunu güçlükle kabûl ettiği hususunu isbat eden diğer bir husus da şudur; bu kadar uzun müzakere ve münakaşadan ve memleket gerçekleri gözler önüne konulduktan sonra yapılan reye başvurmada 71 kabûl, 71 red 3 de müstenkif bulunduğu görülmüştür (56). Bu durumda kanunun kabulü istikametinde ekseriyet temini bile mümkün olamadığı meydandadır. Ancak, red ve kabûl reyleri müsâvi olduğundan riyasetin dahil olduğu taraf bir fazla sayılmak âdet olduğundan ve riyâset de bu kanunun kabûlü istikametinde rey kullanmış bulunduğundan mezkûr teklif kanunlaşabilmiştir. Sırf bu durum bile Men'i Müskirat Kanunu'nun Meclis'den nasıl kıl payı ile geçebildiğini göstermiyor mu?

Bu rey durumu dolayısıyla üzerine parmak basılacak bir diğer husus da Meclis'in burada görüldüğü gibi 150 civarında bir aza mevcudu ile müzakereleri yürütebildiği hususudur. Halbuki, Meclis mensublarının müretteb adedi 400'ün üstünde idi. Bu sırada bazı kimselerin cephe kumandanlığı ve sair suretlerle Meclis'e devam edememeleri bahane edilerek mutlak ekseriyet aranmadan kanun müzakere edebilmek imkânını sağlamak üzere *«Nisab-ı Müzakere Kanunu»* kabûl edilmişti. Buna göre adi ekseriyetle kanun kabulü mümkün kılınmıştı. Ancak, askerleri firardan men ve halkı cepheye koşmaya teşvik veya isyan halindeki bazı mıntıkaların ahalisini sükûnete davet gibi hizmetler için Meclis'deki muhafazakâr meb'uslardan sık sık hey'etler teşkil edilir ve bunlar bu gibi vazifeler bahanesiyle Meclis'den uzaklaştırılırlardı. Bu suretle Meclis'deki avrupalılaşma taraftarı İttihadçı grubun muhafazakârlar aleyhine olan sayı üstünlükleri daha ziyade takviye ve garanti edilmiş oluyordu.

Buna rağmen harb nihayetine kadar tasvibine ihtiyaç hissedilen halkın hissiyatı rencide edilmemek için yine de nisbeten gayrı islâmî tavırlardan ictinab ediliyordu. Men'i Müskirat Kanununun müzakere ve kabûlüne müteallik hadiselerin ortaya koyduğu tarihî gerçeklerden biri de budur.

(54) Dr. Rıza Nur — Hayat ve Hatıratım, c. III. Istanbul 1968 sh. 615
(55) Falih Rıfkı Atay Çankaya İstanbul 1969, sh. 262
(56) Zabit Ceridesi C. IV.

TÜRKÇESİ Ahmed SELÂMÎ

Bırakalım lâfı Allah'a inanıyor muyuz?

Kul, Allah'dan başkasına tapmaya başladığı zaman, hür olmakdan bahsedemez. Çünki Allah'dan başkası elinde, **mutlak kudret** ve **mutlak irâdet** kabûl etmek muhal... Allah, noksan sıfatlardan münezzeh olan ezelî ve ebedî varlık... İşte insan, (zihin, kalb ve tasavvur) kuvvetleriyle, nâmütenâhiye ancak Allah'da vâsıl olmada. Allah'ın dışındaki varlık yani mükevvenât veya mâsivâ ise, mahlûk oluşun mutlak aczi ile ortada. Allah ne kadar noksan sıfatlardan münezzeh ise, mahlûkât, o kadar noksan sıfatlardan münezzeh değil..

O halde kul, hürriyeti, mücerret Allah'ın noksan sıfatlardan münezzeh irâdesinden tesbît ve ta'yîn edici ise, o kadar hür... Kul irâdesinden tesbit ve taayîni yapılan hürriyet ise, mutlak değil, i'tibârî bir hürriyet... Mutlak hürriyete nisbetle i'tibârî hürriyet, hürriyet değil; mutlak kölelik, mutlak esâret...

İnsan, mutlak esâret zinciri ile kuşatılsa da, onun fikrinden ve arzusu önünden **mutlak hürriyeti** söküp atmanın imkânı yok. Çünki (insan fikrini) bu işleyiş ve isteyiş istikâmetinde ve bu fıtratda halkeden, bizzat Allah... Lâik devletler, zulüm kânunları, demokrasiye imân putları, materyalist anayasalar, topyekûn dünyâ şeytanları bir araya gelseler, insan fıtratındaki bu işleyiş ve isteyisi aslâ yokedemiyeceklerdir. İnsandaki bu mürat, çamura düşen bir elmas gibi göze görünmez olabileceği gibi; zâhir plânda çamurdan ibâret bilinir hâle de gelebilir. Ama o elmas, mevcuddur, vardır, yok olmamışdır. İkinci olarak da, her doğan insan, yaratıcısının kânûnu iktizâsı, o fıtrat ile dünyâya gelecekdir..

Demek ki insanda, fıtraten, **mutlak hürriyete** yol bulucu bir işleyiş ve isteyiş var...

Mutlak hürriyet yoksa; **esâret-i mutlaka** var demekdir.

Mutlak adâlet yoksa; **mutlak zulm** mevcûd olacak...

Mutlak hâkimiyyet yoksa; **mutlak tahakküm**, istibdâd ve cebrin hükümrân bilinmesi şart olur...

Kânûn öyle, hukuk öyle, ticâret, muâmelât, idâre, ve topyekûn beşerî münâsebetler öyle... Herşey iki nizamdan birinin cüz'ü olmak zorunda: Ya mutlak nizâmın, ya mutlak inhizâmın... İnsandaki **mutlak** fikrini söküp atmak muhal...

Mutlak Nizâmın cüz'ü olmıyan, mutlak inhizâma âid bir unsur olmak zorunda...

Mutlak inhizâmdan berî, uzak, münezzeh, irtibatsız olan; Mutlak Nizam içinde bir mevcûd demekdir...

İnsan zihninde, mutlak varlık, nâmütenâhî, ezel ve ebed gibi fikirler oldukça, bu böyle... Hiçbir lâik devlet, hiçbir zulm kânûnu, hiçbir demokrasi putu ve hiçbir şeytânî anayasa, bu fıtratı yok etme noktasından hareketle ortaya çıkıp, **(ifâde alıcı)** bir tarz ve edânın içinde gülünç ve müptezel olmamalı... Hele iğrenç hiç olmamalıdır...

□ Mes'ele, çocuk oyuncağı olma hududlarının çok ötelerinde, **Allah'a İMÂN veya ALLAH'DAN BAŞKASINA ADEM-İ İMÂN mes'elesi...**

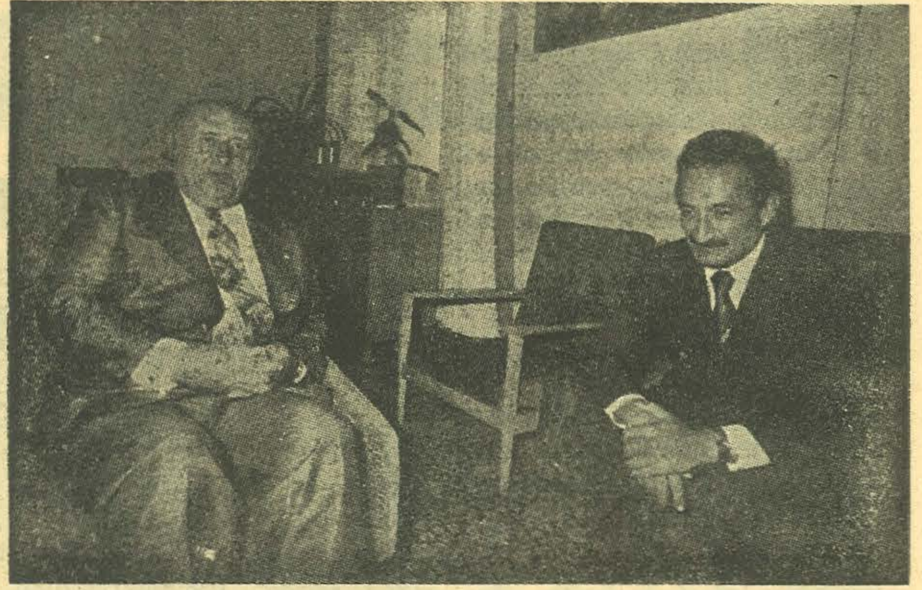
Allah'a îmân, Allah'ın istediği bir îmân olunca vücûd bulur. Allah'ın dışındaki rejimlerin, düzenlerin, anayasaların, kânunların, demokrasi ve lâiklik putlarının istediği Allah'a îmân, mutlak ma'nâda, Allah'ın dışındaki bir varlığa îmândır... Çünki Allah'a îmânı, Allah'ın dışında hiçbir varlık ve müessese ta'yîn ve tesbît edemez... Allah'a îmânı istiyen, bizzat Allahdır. Öyle ise bu îmânı tesbît ve ta'yîn edecek olanın da, O'ndan başkası olması aklen muhal...

Allah'a, Allah'ın istediği gibi îmân, bu îmânın kendi kendisinden ibâret kalmayı îcâb etdirmiyor. Allah'a, Allah'ın istediği gibi îman edince, Allah'ın **ilm** sıfatına. kudret, tekvîn, irâdet sıfatına da îmân şart oluyor. Allah'ın ilm sıfatına îmân edince ise, bu ilmin, mükemmelliğin nâmütenâhîsinde bir ilm olduğu, şeksiz şübhesiz kabûl edilmiş olur. Bu kabûl ise, bu ilmin beşeriyet önüne koyduğu ...âni, ve ictimâî topyekûn kânunların, nâmütenâhî çapta mükemmel olduklarını kabûl etmeyi netîce verir... Bu netîce kabûl edilmezse, Allah'a âid ilm, mutlak ilm olarak kabûl edilmiyor demek olur ki, bu takdirde de noksan sıfatlardan münezzeh olmıyan bir ilâh kabûl edilmiş bulunur... Bu ilâh ise, Allah'ın dışında, Allah'dan başka birşeydir. Bu takdirde Allah'a inanılmıyor demekdir. Bu inanmayışın sâhibi olan ferd veya müessese. Allah'a inanmadığı halde **«inanıyorum!»** demiş olur...

□ **Gerçek bir mü'min ise**, Allah'ın. **mutlak ilme sâhib** olduğuna inanandır. Bu, noksanlıkdan münezzeh bir ilm... Mü'min nazarında Allah, bu ilmin sâhibi olunca, beşerî münâsebetleri tanzîm için, bu ilmin bir cüz'ü olarak sevkedilen, prensiplerden daha mükemmelini ve noksanlıkdan münezzeh olanını düşünmek ve ona îmân etmek aklen muhal... Eğer mü'min ve müslim olduğunu söyliyen bir insan, Allah'ın ilmindeki, kânunların noksanlıkdan münezzeh olmadığını veya «çağdışı» olduğunu söyliyerek onlara iman etmiyorsa bu, Allah'a âid ilmi, mutlak ve noksanlıkdan münezzeh kabûl etmiyor demek olacağından, Allah'ı noksan sıfatla muttasıf kabûl ediyor, yani Allah'a noksan sıfat izâfe ediyor sayılır ki, bu da Allah'a imânı tahakkuk etdiremez... Ferd, kendini Allah'a iman ediyor sanmakla Allah'a îmân etmiş olmaz. Allah'a, Allah'ın istediği gibi îmân edilecek... Lâkin bugünün dünyâsı, bu son derece açık hakîkatın önüne çıkmışcasına, korkunç putlar icâd etmişdir. Allah'a îmân, tepeden tabana doğru inen ve tecezzî kabûl etmiyen bir îmân sistemi örerken, bu îmânı, Allah'ın ilm sıfatına iman iktizâsı ortaya çıkacak olan siyâsî, iktisâdî, ictimâî ve hukûkî sâhalara uzanamaz telakkî ve tahdîdi ile beşerî irâdeye râm ederek şekillendirmek, iğrenç bir tahak-

(Devamı 14. Sayfada)

ECEVİT ve DEMİREL — Oldu mu birâderler?!...

BİSMİLLÂH...

Esselâmüaleyküm!

Sebil Gazetesi üçüncü altı aylık devresini bitirip dördüncü devresine girerken, bize de, sizlere bu köşeden hitâb etme vazifesi lütfedildi. Vâcib Teâlâ cümlemizi, MUTLAK NİZÂMA hizmetden ayırmasın, âmin.

Gene niyâzımız odur ki, Sebil Gazetesi, mukaddes dinimize karşı gayz ve tuğyân içinde köpüren küffâr cebhesine karşı, baş eğmiyen bir kal'a-yı metin olsun!

Fikir harbinin cihânı saran patlamaları, kan ve barut kokuları içinde yaşıyoruz. İman ordusunun askerleri için gülüp oynayacak bir zamanda ve zeminde değiliz. Gün, kenetlenme günü. Bugün için samimiyyeti ortaya koyacak yegâne ölçü, birlik ve beraberliği bozucu her türlü davranıştan şiddetle uzaklaşmakdır. Niyet, söz ve fiillerimizi, hissimizin emrine ve nefsimizin eline değil; mukaddes îmân ve amel ölçülerimizin hâkimiyyetine bırakmak... Bunun melekesini kazandığımız gün, söz bizimdir.

Cenâb-ı Hak rızâsına muhâlif yazdırmasın deyip, muhterem kari'lerimize biraz da ahvâl-i siyâsiyyeden bahis açalım.. Zirâ biliyoruz ki, şimdilerde aktüalite denilen yevmî hâdiselerin belkemiğini, siyâsî haberler teşkil ediyor. Hoş, **yevmî hâdiselerin belkemiği dedikse, buradaki omur fıtığını tedâvî edecek değiliz!. Bugünün siyâseti öyle bir belkemiği ki, inanın her mafsalında bir omur fıtığı düğümlü... Ve böyle bir vücûdu, tabîb-i hâzık-ı müslim-i âdil bir cerrah önüne yatırmadıkdan sonra da, şifâyâb olacağını beklemek muhal. Evet efendim** muhal...

Bu bir locavî sırdır

Türkiyenin erken seçime gidişinin, Avrupalı ve Amerikalı mason **patronların dürtmesi ile olduğunda sağcısı da solcusu da herkes müttefik.**

Süleyman ve Bülent beyefendiler de, iki has birâder olarak nasıl da kafa kafaya verip, büyük bir zevkle «seçim!» diye tutturmuşlardı!. Seçime gidişde aralarından su sızmazken; iki birâdere ne olduysa oldu, seçimden çıkışta biribirlerini bir kaşık suda boğacaklar!.

Hâsıl ne değişdi?. Evet efendim değişen birşey yok. Başvekâlet koltuğundan bir birâder kalkdı, öteki birâder oturdu, var mı değişen birşey?. Pekiy bu kavgâ-yı saltanat nedir?.

Yapmayın birâderler...

Bakın ne güzel biriniz geçirilmiş sağ cenâhın başına, ötekiniz kondurulmuş sol cenâhın tepesine. Münâvebeyle inip binseniz ve gül gibi geçinip gitseniz, sanki kıyâmet mi kopar? Zavallı kitleler de nasıl olsa, görünmez parmaklarla tam iki düzineye yakın ne güzel gruplaştırılıverdi!. Bir düzinelik parça sağcı, bir düzinelik parça da solcu olduğuna, ne de tatlı inanıverdi gitdi...

Yapmayın birâderler, hoş geçinin...

«Ama bu bir roldür, bir sahne işidir, aslının aynı olarak icrâsı gerekir!» denirse, bakın buna aklımız ermez işte...

Çünki loca sırrı, bektâşî sırrından kallâvidir...

«İvedi sorunlar!»

Efendim, argo ve uydurukça kelimeler nezâhet-i lisan diye birşey bırakmadı. Biz bu babda son derece hassas ve titiz olmakla beraber, ne yalan söyliyelim bazen prensiplerimizden kopmuyor da değiliz.

Bizim Yılmaz Yalçıner Beyefendi ile, bir argo kelime var ki, üzerinde bir türlü anlaşamıyoruz. Afv buyurunuz «kıytırık!» Bu «kıytırık» denilen, argo mu uydurukça mı ne ise, işte bu kelime...

Yılmaz Bey bunu, kendisi mi uydurdu, bir yerden mi kapdı, bilmiyorum. Ma'nâsı nedir, nerede nasıl isti'mal edilir, bundan da haberimiz yok...

Sâdece ortada bir «kıytırık!» dır dolaşıyor...

Bildiğimiz şu ki, Yılmaz Beyin canını birşey sıktı mı, bu «kıytırık», o nesnenin başına sıfat olarak geçiyor!. Doğrusunu isterseniz evvelâ pek yadırgadığımız bu kelime, bazı cins isimlerin başına geçince, onlara fötr giydirmiş gibi oluyorsa da, bir şekil veriyor işte.. Meselâ :

Kıytırık demokrasi...
Kıytırık parti...
Kıytırık şerbetçi...
Kıytırık birâderân...
Kıytırık kabine...
Kıytırık Çankaya otobüs durağı v.s...

□ Bülent Beyefendi ile takımı ağzında da bir terkib türedi ki sormayınız : **«İvedi sorunlar..»**

Bu ise, argo veya uydurukça olmanın da ötesinde, lisan mantığına yabancı... **«Sorunun ivedisi»** olmaz, ancak **HALLÎ ACELE MES'ELE** olur.. **Mes'elenin acelesi** olmaz efendim, **halli acele mes'ele** olur...

Acele hükûmet kurduk diye, nedir bu isticâl?

Lisân nezâheti derken, lisan mantığı da mı güme gidecek n h **beterinden saklasın...**

Bir birâderin bir birâdere etdiğin...

Demirel birâder Bülent **birâdere hükûmeti kapdırdı. Süleyman beyin kaderi efendim!**

Süleyman bey halefine devir teslim muâmelesi yapıp karşılıklı sâde bir kahve bile içemeden, bakınız ne diyor :

«.. Prensip itibarıyla kurulmasını benimsemediğimiz bir hükûmetin başkanı ile bu safhada görüşme gereği duymuyorum.»

Süleyman Bey **12 Martta** da «görüşme gereği duyamadan» gitmişdi...

Bu **21 Haziran** da, 12 Martın sivilcesi gibi, daha kibarcası gibi birşey oldu...

Süleyman Bey şimdi de : «Hükûmetin onaylanması işgâle imkân verdi» diyor... Neyse ki bu işgâlde, 12 martta olduğu gibi ne dipçik var ne postal...

Kader efendim, Süleyman Beyin kaderi...

Ama herşeye rağmen Süleyman Beye acıyorum. Merhamet efendim.

Bir **birâder** bir **birâdere** böyle mi yapmalı idi?.

Hükûmet-i Çankayavî

AP : «... Çankaya hükûmetleri, en kısa zamanda yerini meclis hükûmetlerine terk edecekdir» diyor...

Böylece bir Çankaya hükûmetleri **eksikdi, o da tamam oldu!**

Cümhûriyet hükûmetleri, meclis **hükûmetleri derken, şimdi de başımıza** Çankaya hükûmetleri...

Batı demokrasisi, özgürlükçü demokrasi, hürriyetci demokrasi, sandıksal demokrasi v.s. derken, şimdi de Çankaya demokrasisi!.

Eee, efendim târihde bir zamanlar varmış :

Hakimiyyet-i ŞER'Î... Sonra :
Hâkimiyyeti-i MİLLÎ... Sonra :
Hâkimiyyet-i İKİYÜZYİRMİ...
Sonrasını Allah bilir amma,, belki :
Hâkimiyyet-i BİR-Kİ... Sonra :
Hâkimiyyet-i DİPÇİKİ... Sonra :
Hâkimiyyet-i ZIPÇIKİ...

İşte kul elinde netîce ki, tam BEŞERÎ VE CURCUNAVÎ...

Böyle hürriyetin adı bile olmaz

Hatırlayacaksınız, Dr. Lutfi Doğan Diyanet Başkanlığından alındıkdan sonra, yerine Süleyman Ateş Beyefendi getirilmiş, ve Ateş daha vazifeyi devraldığı gün, **«selefimin izinden gideceğim!»** diye konuşmuşdu. Halbuki Dr. Lutfi Bey **ise müteveffâ İnönü'nün izindeydi... Müteveffanın ise neyin izinde olduğu** ma'lûm... Böylece Süleyman Ateş beyin hangi **izde bulunduğu,** daha ilk günlerde anlaşılmış gibi oluyordu...

Halbuki bize kalırsa, **düzenin adamı** olmıyan bir reis, **hiçbir fânî**nin izinde ve peşinde olmamalıydı..

Derken, darvinizm - şillerizm safsataları Süleyman Ateş beyi kuşattı. Yok insan maymundan değil, ama, maymun insandan!.. Efendim girmiyelim su götüren hamurların içine denildiyse de, **insan - maymun** mes'elesi ayyûka çıkdı...

Arkasından Sîret-i Nebî konferansı... Ve S. Ateş Bey : **«Türkiye müslümanları laikliğin sınırları içinde hürdür!»** diyerek, konferansda gene çizmeyi aşdı.

Şimdi çok iyi anlaşılacak : Lâikliğin sınırları içinde hür müyüz; yoksa lâikliğin zincirleri içinde esir miyiz?

Nasıl mı?. Müteveffâ İnönü'nün izindeki Dr. Lutfi Doğan, Süleyman Ateş Beyin tepesinde bakan oldu!. Şimden gerû kiyedeki müftüler, vâizler, imam ve müezzinler, bitamâmihî müteveffa İnönünün izindeki Dr. Lutfi Beyin elindedir.. O Lutfi Bey ki, radyodaki seçim konuşmasında resmen ve alenen **SOL** diye gürlemiş; **«dînî, dünyâya değil; Allah'a has kılacağız!»** diye de Martin Luther'in rûhunu şâd etmişdir!..

Ve müslümanlar Süleyman Ateş

Beyin mantığına göre, **laikliğin hudutları içinde hür..** Materyalist felsefeli CHP, Dr. Lutfi Bey vasıtasıyla diyânete hâkim olacak, bunun adı da **lâiklik** olacak öyle mi?. Efendiler siz çocuk mu kandırıyorsunuz Allahaşkına!. Evvelâ dinle devleti ayırın şööööyle bir. Hele evvelâ devletin materyalist hâkimiyyeti, diyânetin üstünden bir kalksın. Ve böylece evvelâ, **lâiklik** görsün gözler...

Sonra o hangi mantıkdır Allahaşkına, hem lâikliğin sınırları içinde olunsun, yani müslümanlık bir sınırla çevrilsin, bir insan eliyle tahdîd edilsin; hem de, bu tahdîdin içindeki müslümanın, **hür** oluşundan bahsedilsin!. Yarab! ne günlere kaldık...

«İlerici gerici»

Kâriin-i kirâma hep bizim yazdıklarımızı okutacak değiliz. Biraz da yazılmışları okutalım. 22 Haziran 1977 tarihli Milliyet'in ikinci sahîfesinde Doç. Dr. Emre Kongar'ın yazdığı bir makâleyi, yorum yapmadan ve uydurukça kelime bolluğunu sineye çekerek bir kısmıyla aşağıya alıyoruz:

«MSP GÜCÜNÜ YİTİRMEMİŞTİR

1977 seçim sonuçlarına göre, Millî Selâmet Partisi, oyların yüzde 8.6'sını almıştır. 1973 seçimlerinde aldığı oyların oranı ise yüzde 11.8'di. Bu durumda, MSP, yüzeysel olarak, siyasal gücünü yitirmiş gözükmektedir. Oysa mutlak rakamlara bakıldığında MSP'nin 1973'te aldığı 1.265.771 oya karşılık, 1977 seçimlerinde, 1.271.620 oy aldığı görülmektedir. Böylece partinin seçmen yitirmediği, hatta kazandığı yada yitirdiği seçmenleri karşılayacak ve hatta aşacak ölçüde yeni seçmenlerin desteğini aldığı ortaya çıkmaktadır. MSP'nin geriiediği izlenimi, öteki partilerin bir bölümününü çok büyük oy artışları sağlamış olmasından doğmaktadır.

MSP'nin koalisyon ortağı olarak bile şansı kalmadığı düşüncesi sağ seçmen gruplarında yaygınlaşmıştır.

★ Hemen seçimlerden önce, MSP'nin dinsel tabanı ikiye bölünmüştür.

★ Bölünme, örgüte de yansımış, Nizam Partisi'nin kurulması, istifalar ve bağımsız adayların ortaya çıkması, MSP için, hiç bir partinin kolaylıkla altından kalkamayacağı büyük bir darbe oluştur.

★ MSP'nin kendi açısından tutarlı bir düşünce yapısı olarak sunduğu «Millî görüş» seçmene yeterince aktarılamamıştır. Bu görüşün içindeki «sanayileşme», AP'nin ve CHP'nin sanayileşme anlayışlarından pek ayrılamamıştır. «Millîlik», hem CHP'nin ulusal bağımsızlık kavramı ile, hem de MHP'nin düşünceleri ile birbirine karışmıştır. «Emperyalizme karşı olmak» ise AP dışındaki bütün partilerin propagandaları arasında erimiştir. AP'nin «Millî görüş safsatadır» biçimindeki suçlamasına, «AP'nin renksiz bir parti olduğu» konusunda yapılan bir karşı saldırı ile yanıt verilmiş «Millî görüş» inandırıcı bir biçimde savunulamamıştır.

Bütün bu olay ve olgular birlikte düşünüldüğünde, Millî Selâmet Partisi'nin 1977'de aldığı sonuç, bir yenilgi değil, bir başarı olarak ortaya çıkar.

İLERİCİ VE GERİCİ NEDİR, KİMDİR

Türk siyasal ve toplumsal yaşamındaki «gerici» ve «ilerici» kavramları toplum bilimsel gerçekleri yansıtmaz. Tam tersine, çeşitli koşullandırmalar sonucu, toplumsal gerçekleri çarpıtır ve saptırır. Örneğin, batılı giyindiği ve konuşmalarında yabancı sözcükler kullandığı için, düşünce özgürlüğüne karşı bir kişiyi, «ilerici» sayarız. Buna karşılık çevresine bir mutasavvıfın hoşgörüsü ve dünya görüşü ile bakan birine, elinde tesbih, ağzında dinsel dualar var diye, «gerici» deriz. Ya da en acımasız sömürünün sürdürülmesinden yana biri, yalnızca giyim kuşam biçimliği açısından «ilerici», sömürüye karşı olan biri de yine aynı nedenlerle «gerici» diye rahatça damgalanabilir.

ATATÜRK VE DİN

Yanılgıların kökü, Atatürk dönemine dek uzanmaktadır.

MSP Sanayileşmeden, emperyalizmin sömürüsünden, kapitalist sömürü yoluyla kalkınmanın engellerinden söz ediyor. Böyle bir parti, hiç bir ölçüte göre, hiç bir bilimsel ilke açısından, hiç bir bilim adamı tarafından «gerici» diye nitelenemez.

YOL AĞZINDA.

Türkiye değişiyor. Pek çok siyaset adamının izleyemeyeceği bir hızla değişiyor. Bu değişme süreci içinde eski değerler, terimler, kavramlar ve örgütler de yeni anlamlar ve kimlikler kazanıyor. Kökü Tanzimat'a dek uzanan «ilerici» «gerici» kavgası, 1960'larda bitmiştir. Bu nedenle de 1970'lerde bütün geçerliliğini yitirmiştir.»

«Ta'yin ve atama»

Duyduğumuza göre CHP'li Vekillerin bazı gayretleri var ki, curcunavi manzarayı daha bir curcunaya çeviriyor. Maliye Vekili olan Muhterem, malûmunuz üstelik profesördür. Koltuğuna yaslanır yaslanmaz bir tamim neşreylemiş ve aynen şu iki kelimeyi yanyana getirerek her türlü «tâyin ve atama» muamelelerine bir müddet için fâsıla verdiğini söylemiş. Hemi tâyin hemi atama!...

Yazanı ise hem Vekil hem Profesör...

Âlâ curcuna...

Pekiy, Hayvancılık Vekili ile Sanâyi Vekili'nin tepelerine geçtikleri Vekâletlerdeki mescidleri kapatmalarına ne buyurulur?.

Cevabını yazamayacağım.

Ekonomist, CHP'nin 12 oy için 30 milyon ayırdığını öne sürdü

Ekonomist Dergisi'nin özel siyasal yorum bülteninin "Ecevit'i beklerken" baş -

ortadoğu/dan

SAİD ŞAMİL

YAHUDİ DÂVÂSI ve FİLİSTİN

Moskova'nın ve dolayısıyle bütün solcu teşekküllerin kapitalist ülkelerle aynı safta siyonizm dâvâsını benimsemeleri Arapları müşkil duruma soktu. İşin fecaati, milli varlıklara hor bakıyor diye faşizme karşı savaş açan ve milletler hukukunu siyâset iddiasıyla hankâh kuran, 20. asrın o dolanbaz haydutları, devrin en iğrenç tefecilerine en kutsal bir ülkeyi peşkeş çekmeye, beynelmilel hak ve hukuku çiğnemeye ve koca bir millî varlığı alenen kurban etmeye karar veriyorlardı. Bu facia Birleşmiş Milletler'de yer alan küçük varlıkların gururunu tiksindirmiş olacak ki, en beklenmedik bir sırada Arap Hey'eti çevresini yeni bir hâlenin bürümeye başladığı görüldü. Bu manzara ifrata kaçanları ürkütmüş olacak ki, Filistin'i kül olarak yahudileştirme teşebbüsünden şimdilik sarfı nazar edilmiş ve yapılan üçüncü celsede, komplonun esasını tahkim kastıyle tarafların taarruzu halinde meclise sundukları isteklerin, tetkiki vesile edilerek, fevkalâde bir komisyonun kurulmasına karar verildi.

Bu komisyon: Avustralya, Kanada, Guatamala, Hindistan, İran, Hollanda, Peru, İsveç, Çekoslovakya, Uruguay ve Yugoslavya mümessillerinden teşekkül ediyordu. Komisyona iştirak ettirilen mümessillerden hiç birinin ülkesi hesabına bağımsız bir siyasete sahib bulunmadığına göre alacakları karar muayyendi. O halde bu hey'etin görevi, Yahudilere hukuki bir hüviyet kazandırmak için, mutlak bir Arap ekseriyetine dayanan Filistin'in taksimini ileri sürmek ve bu suretle Birleşmiş Milletler hariminde irtikâbı mukarrer bir tecavüzü tarih muvacehesinde perdelemek vazifesi veriliyordu.

Üç aylık bir tedkikden sonra, hey'et azaları, Araplarla Yahudiler arasında Filistin'i iki ayrı devlet halinde taksimi gibi, muğlak olduğu kadar mesnedsiz bir konu üzerinde kolaylıkla anlaştıkları halde, edyanı semaviye nazarında mukaddes sayılan Kudüs şehri ve mülhakatı gibi izâfî bir mevzu üzerinde ihtilâfa düştükleri görüldü. Hey'etin muhtelif hıristiyan mezheblere mensub olan sekiz azası, sırf dinî bir tahassüsle Filistin'den bir parça olan bu kısmı taksim dışı kalması ve milletler arası bir kontrolla idare edilmesini münasib buldular. İşte bu kararlarını 26 Ağustos 1947'de, Genel Sekreterin delâletiyle Meclise soktular.

Hey'etin müslüman reayaya sahib diğer üç azası, İran, Hindistan ve Yugoslavya, Araplarla Yahudiler arasında taksimine karar verilen Filistin'in fedaratif bir merkezde birleştirilmesini, Kudüs şehri ve mülhakatini bu fedaratif müşterek temerküze re'sen mâledilmesinin çok daha uygun olacağını ileri sürmek suretiyle bu görüşlerini müstakil bir teklif halinde esas rapora eklediler.

Başkanlık, bu dosyayı umumi ictimaa arzetmeden önce, Birleşmiş Milletlerin mühim bir kolu olan siyasî komisyona tetkik edilmek üzere havale etti. Bu ihale beklenmedik bir şekilde mevzuu çatallaştırdı. Birleşmiş Milletler yasasının 96. maddesi, bir ülkede yaşayan halkın arzusu lahık olmadıkça ona bir hükûmet şekli teklif etmeye veya kabulü için zorlamayı reddettiği gibi, ayrıca halkın muhalefeti karşısında bir ülkeyi taksim gibi içişlerine müdahaleye de kat'an cevaz vermemiş, üstelik bu husus Lâhey Adalet Divanı'nca alınan bir tefsirî kararla tahkim edilmiştir. O halde bu kadar sarih bir hukuki bir kat'iyet muvacehesinde, Birleşmiş Milletler Siyasi Komisyonu'nun tasvibkâr bir karar almasına imkân yoktu. Birleşmiş Milletler müessesesinin bu mertebe mes'ul bir kolundan sadır olacak karar, ancak hey'et raporuna karşı insani ve hukukî müeyyidelere dayalı bir itiraz kararı olabilirdi. Böyle bir itiraz ise, İngilizler ve Amerikalılar tarafından müştereken hazırlanan, tepeden tırnağa kadar müzeyyef, bir tertibin teşhiri demekti. Böyle bir teşhir Amerikalılar tarafından kazanılan zaferin ahlâki müdeasını rahnedâr edeceği gibi, insanî denen fururunu da sarsabilirdi.

(Devamı var)

Selânik nasıl verilmiş ise, Kıbrıs da öyle verilecekmiş!

BATICI KABİNE

Yılmaz Yalçıner yazıyor

Galiba en vâzıh olanını bir batılı dergi «Olabileceklerin en kötülerinden birisi oldu» diyerek erken seçim sonrası ortaya çıkan tabloya işaret etmişti. Hakikaten, erken seçim formülüne sarılıp 5 Haziran yoluna düşen Demirel ve Ecevit için seçim sonrası ortaya çıkan tablo olabileceklerin en kötülerinden birisi idi. Her iki parti de tek başlarına iktidar heveslerinin kursaklarında kaldığını görmüştü. MSP'yi tasfiye plânı bu partiyi Meclis aritmetiği plânında sarsmanın ötesine geçememiş ve akamete uğramıştı.

☐ 30 MİLYONLUK TRANSFER

Ne var ki, taraflardan birisi yâni CHP, kursağındaki hevesi çevresini saran iç ve dış güçlerin şamataları arasında binbir müşkilât ve güdümle çıkarıp, iktidar koltuğuna oturmayı başarmış gözükmekteydi. Az evvel bahsini ettiğimiz The Ekonomist dergisinin aynı yazısında ifade ettiği doğruysa, CHP Millet Meclisi'nden «güvenoyu» alabilmek için ayırdığı 30 milyon lira ile eksik kalan 12 Beyaz reyi bulabilirse istifa mecburiyetinde kalmayacak, «meşrûiyet yaftasını» iktidar koltuğuna asabilecekti.

Sebil'in bu tahlili kaleme alınırken, Ecevit iktidarı için söylenenler arasında «gayrımeşrûluk, «işgalcilik», «güdümlülük» tâbirleri geçerliliğini devam ettirmekteydi. Ve belki de Sebil, okuyucusuna ulaştığı günlerde, bu tâbirler daha ağır ifadeler üslûblar içerisinde kullanılmaya devam edecekti.

☐ NESEBİ GAYRI SAHÎH

«Meşrûiyet» münâkaşaları bir tarafa, 27 yıllık bir fâsıladan sonra nihayet bütün koltuklarında birer CHP'linin oturduğu bir kabine ile karşı karşıya bulunulmaktaydı. Bu 27 yıllık bir başka deyişle (Süleyman Demirel) Türkiye'deki demokrasinin tarihiydi ve işte bu demokrasi tarihinde CHP ilk defa yalnız başına Başbakanlıktaydı. Ne var ki, CHP'nin bu 27 yıllık rüyâsı demokrasi icâbı milletin reyleriyle gerçekleşmiş değildi. Ve bütün münâkaşalar da bundan çıkmaktaydı. Yâni sandıktan CHP'den önce münâkaşa çıkmıştı. Hattâ 3,5 milyon mükerrer kullanılmış bir başka deyişle «nesebi gayrı sahîh» rey ile şâibe çıkmıştı. Bu hususu da bilhassa MSP lideri Prof. Erbakan dile getirmiş ve seçimin iptâlini istemişti amma, «bağımsız yargı organı» (müstakil teşri' uzun) dizisinden olan Yüksek Seçim Kurulu talebi reddetmişti.

Ortadaki gerçek şuydu: CHP, amma şöyle amma böyle gelip yalnız başına Başbakanlık kapısından içeriye girmiş bulunmaktaydı. Güvenoylamasının müsbet sonuçlanması bu gerçeğin ömrünü uzatacak, menfî sonuçlanması ise üzerine sünger çekemeyecek, sadece kısaltacaktı. Çünkü bilinmekteydi ki, Ecevit bir yenisi teşkil olunana kadar kabinesiyle ele geçirdiği mevzide kalacaktı.

☐ HAKSIZLIK YAPMADAN

Ancak, 27 yıllık rüyânın nasıl gerçek olabildiği cidden araştırma mevzuu yapılabilecek vasıftaydı. «Amma şöyle, amma böyle..» diyerek geçiştirmek, CHP'ye de onunla birlikte olan çevrelere de haksızlık olurdu. Bu sebepledir ki, CHP'yi Türkiye'nin başına hangi şöyleler, hangi böyleler getirmiştir ve niçin, suallerine cevap aramak yerinde olacaktı. Bu aynı zamanda öteden beri pek çok tekrar edilen «Türkiye'nin dış münasebetlerinde karşı karşıya bulunduğu mes'elelere» de ışık tutacak mahiyetteydi.

☐ OLASILIĞIN MAHİYETİ

Şüphesiz bir CHP'li açısında, kendilerine iktidar «olasılığı halk tarafından verilmişti.» Bir CHP'li kanaatini o bozuk lisanıyla şöyle devam ettirebilirdi :

«Yeni Cumhuriyet Halk Partisi, bilinçlenen halk kitlelerinin demokratik sol program çerçevesinde desteğini kazanarak işbaşına geçmiş bulunmaktadır.»

Fakat, mes'ele bu kadar basit değildi elbette. Hattâ yeni kabinenin en genç âzâsı Abdülkadir Zilân açısından dahi bu kadar basit değildi. Zilân, bağımsız olarak iştirâk ettiği seçimlerden sonra CHP iktidarında koltuk sahibi olmuştu. Onun «Bakanlık koltuğu» karşılığında CHP'ye transfer olduğu iddiaları bir tarafa, aldığı reyler üzerine yaptığı tahlil, CHP'lilerin iddialarını çürütecek mahiyetteydi. Şiirt milletvekili Abdülkadir Zilân kendi ifadesiyle 12 bin rey alıp seçilen bir «toprak ağası» ydı. Aldığı reyler için şöyle demekteydi :

☐ AŞİRET BAĞLARI

«Bağımsız kazanmak zordur. Ancak doğuda mümkün olabiliyor. Eskiden aşiret bağları güçlüydü ve maddî yönden güçlü kişiler seçimleri etkiliyordu. Şimdi bu bağlar ve etkiler belirli ölçüde var olmakla birlikte, giderek etkisini yitiriyor. Ben aldığım oyların önemli bir kısmını aşiret bağlarıma borçluyum. Bir kısmı ise milletvekili olarak yaptığım çalışmaların kazandırdığı oylar. Az bir bölümü de doğunun bilinçli oyları..» (1)

Bayındırlık Bakanlığı'nın başına getirilen Zilân'ın CHP'ye transferden evvel söylediği bu sözler, şimdi mensubu olduğu partiye «iktidar olasılığı» veren güçlerden ilkinin itirafını taşımaktaydı : Aşiret bağları...

☐ TEKELCİ SERMAYE

«Demokratik sol» ile «Aşiret bağı» münâsebetindeki kargaları dahi güldürecek tezadı geçip, «iç desteklerin» bir diğerini mimlemek gerekiyordu.

Bu «destek» için değişik sıfatlar kullanmak mümkündü. Meselâ, «Tekelci sermaye», «Sanayiciler», «İşadamları», v.s. gibi.. Bunlar öteden beri basında yer alan beyanatlarında, «CHP veya AP tek başına iktidar olmalıdır. Bunun mümkün olmaması halinde AP ile CHP koalisyona gitmelidir» şeklinde bir teklifi getiriyorlardı. Seçim öncesi kesinlikle CHP safında yer alan beyanatlar vermekten şiddetle kaçınmışlar ve her iki partiyi «dengelemek» mecburiyetini duymuşlardı. Ancak, bu vaziyet 5 Haziran'dan ve giderek 21 Haziran'dan itibaren değişti ve adı geçen «destek» alenen CHP'den yana «ağırlığım» koydu. İlk beyânat Ankaralı eski «millî bakkal» dan, şimdilerin Holdingcisi Vehbi Koç'dan geldi :

Koç, «Hükûmeti CHP kurmalıdır..» diyerek yerini alıyordu. Biraz gecikerek de olsa ikinci tavır Emirgân'daki devâsa at heykelinin sahibi merhum Adanalı Ömer Efendi'nin oğluna âitti. İşadamlığı'nı sanâyicilik ve bankerlikle pekiştiren Sâkıb Sabancı, sadece kendi adına değil bütün sermaye çevreleri hesabına konuşuyordu : Sabancı'ya göre Ecevit'in dediği doğruydu, milletvekilleri yeni hükûmetin programını dinledikten sonra, bir partili gibi değil bağımsız gibi davranarak güvenoyu vermeliydi. (2)

DIŞ BASINDA

Batı, Ecevit hükümetini memnunlukla karşıladı

AET çevreleri, Ecevit'in güvenoyu almasa bile MSP'siz bir hükümet kurmasından memnunluk duyuyor

BRÜKSEL, M. ALİ BİRAND bildiriyor

ECEVİT'in bir azınlık hükûmeti denemesine girişmesi, Avrupa başkent ve uluslararası ... men görevi devam ettirmesi belirlenmemiş olmasına, rağmen Ecevit'in tek başına ve MSP'siz bir hükûmet kurmasından en çok memnun olanların başında gel...

Milliyet'ten

☐ «BUNLARIN KIBLESİ OLMAZ!..»

Gerek Koç'un ve gerekse Sabancı'nın sözlerini AP'liler dışında anormal karşılayan çıkmadı. AP'liler ise bunların «dönek» davrandıklarını, kim iktidar koltuğuna oturursa ona yaslanmak istediklerini söylüyorlardı. Hattâ o kadar sinirlenen AP'liler vardı ki, «Parababasının kıblesi olmaz arkadaş!..» diyerek ferahlamaya çalışıyordu.

Ne var ki, bu türlü öfkelenmeler «tekelci sermaye»nin CHP'den yana koyduğu ağırlığı alıp da AP'ye geri getirecek değildi elbette. Tekelci sermaye'nin CHP'ye işvesi, karagözü karakaşı için değildi.

☐ MSP'NİN TAHRİBATI

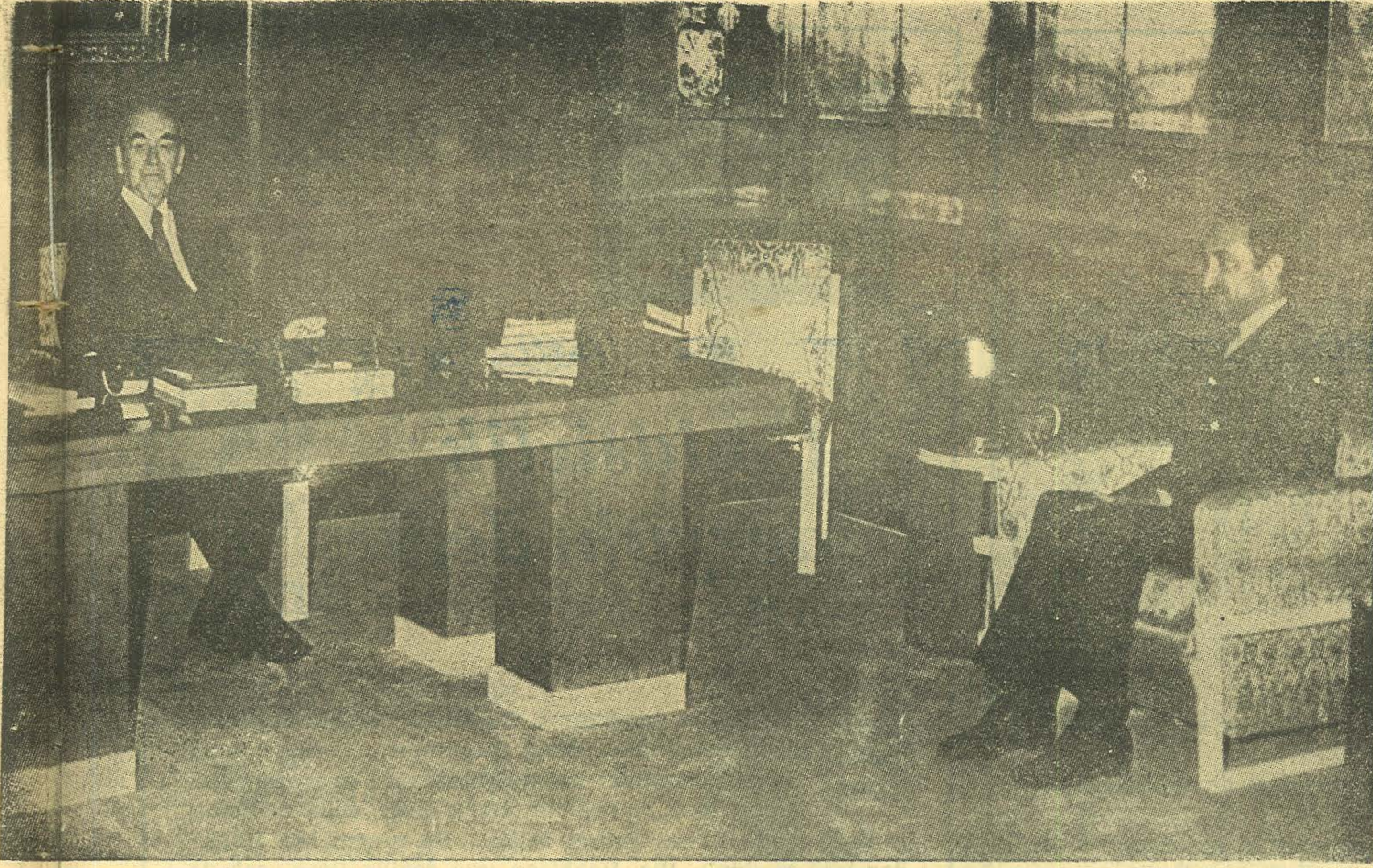
Amerika'nın yol göstericiliği ile 1950'lerden sonra palazlanmaya başlayan montajcı tipi sermayenin, 1965'lerden itibaren yeni bir yol göstericiye sahib olduğu bilinen gerçekti. Avrupa İktisâdi İşbirliği Teşkilâtı yâni Ortak Pazar, Türkiye'deki tekelci sermayenin yeni efendisiydi. Halbuki, MSP araya girelidenberi efendi ile bağlısı arasındaki münasebetler kopacak seviyeye gelmişti. Ortak Pazarcılar kadar tekelci sermaye de buna içerliyordu. 2,5 yıllık iktidar devresinde AP'den MSP'nin yol açtığı bu tahribatı (!) onarmasını beklemişler ama, AP çok arzu ettiği halde bu işi becerememişti. O halde, tekelci sermayenin CHP'den aynı işi beklemekten başka çaresi kalmamıştı. CHP tek başına iktidar olacak ve MSP'nin ısrarla bozduğu Ortak Pazar'la münasebetleri tekelci sermayenin arzuları istikametinde düzeltecekti...

☐ GİZLİ GARANTİ...

Bu tekelci sermayenin yavan bir umudu değildi. CHP'nin bu vazifeyi lâyıkıyla (!) yapacağına dâir açık emareler vardı. Ve hattâ ilân edilen Ecevit kabinesinin simaları beklediklerinden de güven vericiydi. Ticaret Bakanlığı'na oturtulan bir Ziya Müezzinoğlu ki, yıllarca Ortak Pazar nezdinde Türkiye temsilciliği yapmış, hayli verimli (!) çalışmalarla Türkiye'nin bu Ortaklarla münasebetlerini sermaye çevrelerini memnun eden seviyeye ulaştırmıştı.

Tekelci sermaye en büyük «gizli garanti» olarak da mason localarının kayıd defterlerini görüyorlar gibiydi. İddialara bakılırsa tam sekiz müseccel mason hizmete âmade bulunuyordu. Hayır sekiz değil, çok daha fazla diyenler tekelci sermayenin neş'esine neş'e katıyordu.

Hülâsa CHP'nin içerideki ikinci desteği için «demokratik sol» hikâyesiyle ters düşüyor gibi görünüyorsa da «tekelci sermâye» demek mümkündü.

***CHP LİDERİ ECEVİT KORUTÜRK'LE:** Irmak misali ve 12 Mart Modeli bir kabine teşkil eden Ecevit ne yapacak?.. Sual bu.. Cevaplar ise değişik. Ama Ecevit'in hüviyetinin bilinmesi halinde en doğru tahmin yapılabilir. Nitekim, ABD Hariciye eski Vekili yahudi asıllı Kisıncır'ın talebesi olan Ecevit'i yine bir Amerikan dergisinin muhabiri, Türkiye'den bir meslektaşı ile birlikte şöyle tanıtıyor: «Şahsen Ecevit Amerika'yı hem beğeniyor, hem de saygı duyuyor. Orada, hem gazeteci olarak hem de Rockefeller bursuyla araştırmacı olarak gençliğinde bulundu. Amerikan ideallerini biliyor ve paylaşıyor.» Bu bir Amerikalı gözüyle Ecevit'in hüviyeti. Bir de malûm olan hüviyeti var: Robert Kolej'li olması, ressam bir ananın ve hem profesör, hem de meb'us olmuş bir babanın oğlu olması gibi..*

☐ BÜROKRASİ VE DİĞERLERİ

İç desteklerden üçüncüsü «bürokrasi» olarak gösterilmekteydi. Gerçekten, 1960 sonrası birtakım devlet müesseselerine kurulmuş ve kök salmış olan bürokrasi diğer «baskı unsurları»yla ittifak halinde CHP iktidarının yanında yer alınıştı. Baskı unsurları tâbirine elbette üniversitelerin, halkın verdiği sıfatla bazı «kara cübbeli» leri de yer alıyordu. Diğer taraftan, Yargıtay (Temyiz Mahkemesi) olsun, Danıştay (Divan-ı muhâsebat) olsun, Anayasa Mahkemesi olsun, «bağımsız yargı organları» cümlesinden ifade olunabilecek kuruluşlarda da CHP iktidarına «geç ışığı» yanmakta olduğu iddiası yabana atılacak cinsten değildi. Nitekim, koltuğuna oturmasının hemen akabinde Yargıtay Başkanı ile Başsavcısı'nın Ecevit'i ziyareti bu yönde yorumlanıyordu. (3)

☐ GİZLİ KOMÜNİST PARTİSİ

Pekiy, yazımıza başlarken sözünü ettiğimiz «dış güçler» kimlerdi?.. Sebil, son ikibuçuk aylık neşriyatı esnasında bu hususda son derece hassas davranmış ve dikkatleri çekmeye çalışmıştı. (4)

«Dış güçler» tâbiri belli başlı dört noktada toplanabilirdi :

1 — Amerika,
2 — Ortak Pazar (AET)
3 — NATO
4 — Komünist Radyo..

Dördüncü maddede işaret edilen Komünist Radyo, yeri kesinlikle belli olmayan Macaristan veya Polonya olabileceği tahmin edilen İllegal (gizli) Türkiye Komünist Partisi'nin sözcülüğünü yapmaktaydı ve bu partinin legal (açık-meşrû) olabilmesi için CHP'nin iktidara gelmesinden başka çâre olmadığını söylemekteydi. (5)

☐ «SACAYAĞI» NIN İSTEDİĞİ

Dış güçler tasnifinin ilk üç maddesinde belirtilen Amerika, Ortak Pazar ve NATO'ya ilâveten bütün Batı gazetelerinin neşriyatını eklemek mümkündü. Nitekim bu gazeteler seçim evveli, seçim esnası ve seçim sonrası yaptıkları neşriyatta sadece kendilerinin değil, mensubu oldukları dünyanın da sözcülüğünü yapmaktaydı. Bu gazeteler vasıtasıyla Amerika'nın, Ortak Pazar'ın ve NATO'nun niçin CHP'den yana çıktıklarını anlamak mümkündü. Bu gazetelerin sözcülüğünü yüklendikleri Amerika - Ortak Pazar - NATO üçlüsü, 1977 başlarında şu teklifi getirmişlerdi :

«Türkiye'nin dış münasebetlerini düzenleyebilmesi için erken seçim tek çıkar yoldur.» (6)

Seçim propagandaları esnasında yaptıkları «öneri» (!..) de şuydu :

«AP veya CHP tek başına iktidar olmalıdır. Bu olmazsa CHP - AP koalisyonu kurulmalıdır!» (7)

Seçimlerden sonra ise,

«Ecevit tek başına hükûmeti kurmalıdır». (8)

CHP Başbakanlığa yerleşince :

«Batı, Ecevit hükûmetini memnunlukla karşıladı». (9) demekteydiler.

☐ ENDİŞE VERİCİ İSTİKAMET

Yüzlerce ve hattâ binlerce neşriyatın kısa hülâsa cümlelerinden ibaret olan bu ifadelerle içerideki tekelci sermayenin ağızbirliği elbette şayanı dikkat... Ne var ki, dış «üçlü» nün CHP iktidarından umudu sadece Türkiye ile olan iktisadî münasebetlerin istedikleri şekle kavuşmasından ibaret değildi. Kıbrıs mes'elesi ve buna bağlı olarak peydahlanan ABD silâh ambargosu, Ege Kıt'a sahanlığı «üçlü» nün sancısını çektikleri hususlardı. Ve bir de **«Türkiye'deki istikamet değiştirme gayreti»** ne âit görülen gelişmeler «üçlü»yü endişelendiriyordu. Bu endişe verici istikamet **«İslâm Dünyası ile Türkiye arasında başlayan yakınlaşma»** idi.

Ve «üçlü» bütün bunların MSP tarafından yapıldığını biliyor, bu partinin muhakkak tasfiye edilmesi lâzım geldiğine inanıyor, AP'ye de bu partinin çalışmalarına mâni olmadığı için sinirleniyordu. Heyecanla Türkiye'de olup bitenlere eğilmesi, CHP'ye umut bağlaması sadece bu sebebtendi. Hattâ seçimlerden sonra Batı gazeteleri birbirinin ağzına tükürmüşcesine aynı şeyi söylüyorlardı : **«MSP'siz hükûmet!..»** (10)

☐ «ECEVİT TAVİZE HAZIR»

Pekiy diyelim CHP, Ekonomist'in iddiaları da gerçekleşti ve milyonlar sarfederek tek başına iktidar oldu, **Batı'nın istediklerini nasıl yapacaktı?**

Alman gazetesi Frankfurter Algemeine şöyle diyordu :

«Bugüne kadar iş başında olan sağ koalisyonda Başbakan Yardımcısı Erbakan, Kıbrıs'taki tüm barış teşebbüslerini akamete uğratmıştı. Erbakan aynı şekilde Avrupa ve Amerika'ya da karşı olduğundan Ege'deki anlaşmazlıklarda yapıcı olmamıştı.

Ecevit'in ise, iki ülkenin kabul edebileceği uzun vadeli ve bölgede barışı getirecek bir çözüm yolu taraftarı olduğu bilinmektedir. Üç yıldan beri, Erbakan'ın vermeyi reddettiği tavizlere Ecevit'in hazır olduğu belirtiliyor.» (11).

☐ ABESLE İŞTİGAL

Evet, Batı'nın beklediği ve 23 Haziran günü Makarios'un Ecevit'le görüşmek arzusunu aksettiren beyanatında istediği hep «TÂVİZ» di.. Tâviz verilirse siyasî ve iktisadi münasebetler sihirli değnek dokunmuşcasına düzeliverecekti.

İyi ama Ecevit iktidarı bu tâvizi verecek miydi?. Bunu sormak elbette abesle iştigâl demekti, çünkü, Batılı'nın elbette bir bildiği vardı.

Nitekim, biraderi CHP milletvekili olan bir yazı müdürü Batı'nın ünlü dergisi TIME için bu derginin Roma Büro Şefi Jordan Bonfante ile birlikte hazırladıkları «Ecevit'in görüşleri»nde şunları yazıyorlardı :

«Kissinger bir demecinde Türkiye'nin Kıbrıs'ta tâviz vermesini, Ege'de ise anlaşmazlığın çözümlenmesi için kuvvet kullanılmamasını belirtti. Ecevit'in Amerika'dan beklediği iki ülkeye (Türkiye ve Yunanistan) aynı mesafede kalması şeklindeki tutum içinde silâh ambargosunun hemen kaldırılması yok. Çünkü, Washington'un Kongre ile olan problemini anlıyor.»

«Şahsen Ecevit, Amerika'yı hem beğeniyor, hem de saygı duyuyor. Orada hem gazeteci olarak hem de Rockfeller bursuyla araştırmacı olarak gençliğinde bulundu. Amerikan ideallerini biliyor ve paylaşıyor..»

☐ SELÂNİK NASIL VERİLDİYSE..

Kıbrıs ve Ege.. Konu Ecevit için en önemli sorun. «Kıbrıs ve Ege sorunları aynı zamanda ele alınmalıdır» görüşü hakim. Türkiye Kıbrıs'ta toprak tavizi vermeden Ege'de kıta sahanlığı konusunda ne alacağını mutlaka bilmek istiyor. Ecevit'in ancak bu şartlar içinde Kıbrıs'ta dişe dokunur toprak vermeğe razı olabileceği ileri sürülüyor. Bu konuda Atatürk'ün kazandığı zaferden sonra nasıl doğduğu şehir olan Selanik'i Yunanistan'a verdiği, devlet adamlığının işareti olarak anlatıyor. Ecevit eğer kuvvetli bir tek parti hükümeti kurarsa kendisini Cezayir'de fedakârlık yapabilecek tek insan olan general de Gaulle'ünkine benziyen bir durumda bulabileceğini ifade ediliyor.» (12)

Bu yazılanlara **«Selânik'in yunanlılara verilmesi gibi»**, bir misalin altını çizmekten başka ilâvede bulunmak herhalde yersiz...

☐ AMERİKANCILIK

Ne var ki, Amerika'da bulunmuş **«Amerikan ideallerini bilen ve paylaşan»** Ecevit'in bu hususda kurduğu kabine içinde yanlız olmadığına da dikkati çektikten sonra bu tahlile noktayı koyabiliriz.

Gerçekten Amerika'da bulunarak amerikancılığı öğrenmek bakımından Ecevit kabine arkadaşları arasında tek değil, Korutürk'ün altına imza koyduğu hey'etin mâzisine bakmak kâfi : Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün, Amerikan Kolombiya İniversitesi'nde çalışmış. Mâliye Bakanı Besim Üstünel, 1951'de Londra'da İktisad Fakültesinde bulunmuş, 1958'den sonra Amerika'nın Harvard ve Stanford üniversitelerine devam etmiş. Millî Eğitim Bakanı Mustafa Üstündağ'ın Amerika'daki yeri Viscontin Üniversitesi olmuş. Sağlık Bakanı Celâl Ertuğ, Amerikan Kolombiya Üniversitesi'nde ihtisaslaşmış. Ulaştırma Bakanı Erol Çevikçe, Amerika'da Ekonomi ve sosyal plânlama öğrenmiş, mastır yapmış. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Neşet Akmandor'un ise staj yeri Amerika olmuş..

İşte, Irmak Hükûmetleri gibi aynı yolu deneyerek «12 Mart modeli» bir iktidarla başa geçen CHP'nin eti-budu, gücü-kuvveti kısaca böylesine bir hikâyeden ibaretti... Siz buna, alelacele Yunanistandan kalkıp gelen ABD hey'etinin Gündüz Ökçün'ü ziyaretini, Halil Tunç'un burnunun altı parlaya parlaya verdiği beyanatı, Enerji Bakanı Akmandor'un 40 milyonluk ihale anlaşması v.s. ilâve edebilirsiniz. Mahzuru yok, çeşnisi artar.

---

(1) Yankı, sayı 327. sh. 11
(2) 22.6.1977 tarihli gazeteler
(3) 24.6.1977 tarihli gazeteler
(4) Sebil, sayı. 60, 68, 71, 76
(5) Günaydın gazetesinden naklen Sebil, sayı. 71
(6) Sebil, sayı. 68
(7) Sebil, sayı. 76
(8) 6-21 Haziran tarihli gazeteler
(9) Milliyet, 22.6.1977
(10) Milliyet, 15.6.1977
(11) Hürriyet, 24.6.1977
(12) Yankı, sayı 327, sh. 21

• TUĞRA

MUSTAFA YAZGAN

Maddeden manâya

Kâinatı, gönül gözüyle seyredebilenler, ne kadar mutlu kişilerdir.

İlmin ve irfanın feyz ve bereketi ile aydınlananlar ne kadar bahtlı kişilerdir.

Eserden, o eseri meydana getireni hatırlayıp, madde kabuğunu kırabilenler, ne kadar aydın kişilerdir.

Eşya ve hâdiselerin yaratılış hikmetlerini düşünebilen cins kafalar, ne kadar makbul kişilerdir.

Madde'yi en hurda teferruatına kadar fethettikten sonra, mânâ iklimlerine kanat açabilen mânâ kahramanlarının vasfına hayran olmamak mümkün mü?

İşte! Gerçek müslüman, bu üstün vasıfları arayan, bu ulvî değerlere erişmek için çırpınan, çoğu zaman —Allah'ın sonsuz rahmeti ile— bu değerlere kavuşan mutlu, bahtlı, aydın, makbul, vasıflı, hayran olunacak kişidir.

Düşünelim...

Şu şehirleri, kasabaları, köyleri birbirine bağlayan, üstünde yüzlerce, binlerce vasıtanın aktığı asfalt veya stabilize yollar, şüphesiz bir maksatla yapılmıştır. Karayollarının varoluş sebebi, insanlığın daha müreffeh şartlar, daha ileri teknolojik imkânlar içinde bir yerden bir yere kısa zamanda ve en kestirme yoldan ulaşmasıdır. Mâdem ki yol vardır, bu yolun yapılmasına karar veren, tahsisat ayıran, mühendis, işçi ve makina çalıştıran bir makam da vardır.

Şu, bacasından buram buram ak dumanların tüttüğü fabrikaların da bir kuruluş maksadı vardır. İnsanlığın ağır sanayi mallarına duyduğu modern ihtiyaçları en verimli yoldan karşılamak, ekonomik hayatın içinde sayısız malzeme ihtiyacını gidermek, ham maddeleri işlemek ve insanların istifadesine sunmak, fabrikaların var oluş sebepleridir. Mâdem ki elle tutulur, gözle görülür bir eser ortadadır, şüphesiz bu fabrikanın da projesini yapıp, inşaatını gerçekleştiren bir irade ve otoritenin varlığını hemen kabul ediyoruz.

Şu, vâdinin belli bir kesimine kurulmuş evler, bize burada insanların mevcudiyetini hatırlatıyor. Bu evlerin kuruluş maksadı, insanların soğuktan, sıcaktan, taarruz ve tecavüzden korunmaları, barınmalarıdır. Bu evler tesadüfle ve kendiliğinden olmamıştır. Her evi inşa eden, yapan ve her eve sahip olan kimseler vardır.

Bu misallerde olduğu gibi, çağdaş dünya hayatımızın en küçük ânını ve her parçasını kuşatan yüzlerce, binlerce teknolojik vasıta ve imkânların herbiri, ayrı ayrı birer gâye ile insanoğlunun emrindedir. Bu vasıta ve imkânları kuran, yapan, imâl eden, hizmete sunan bir veya birden fazla insan vardır.

Basit kemmiyetlerin ve sathî varlıkların en küçük teferruatını dikkat ve müşahedesi altına alan insanoğlu, bu dikkat ve müşahede projektörünü, başlıbaşına bir âlem olan kendi varlığına ve iç dünyasına çevire biliyor mu? Bu iç dünyasında Allah'ın kudreti ile yaratılmış üstün keyfiyetleri idrak edebiliyor mu? Teknoloji'nin bugün, Firavun önünde gösteri yapan sihirbazlar kadar haysiyetsiz fevkalâdeliğine kapılmadan, Hazret-i Musa'nın «yed-i beyzâ» sına ve kutlu asâsına talip olabiliyor mu? İnsanoğlu, kendinin varoluş maksadını biliyor mu? Kâinatın en mükemmel varlığı olması haysiyetinin şükür secdelerine koşabiliyor mu? İlâhî san'atın erişilmez ufkundan, san'atkâr'ın erişilmez huzuruna yükselebiliyor mu? İnsan «Mâdem ki varım, beni bir yaratan var!» diyebiliyor mu?

• TESBİT

Sadık Özarslan

Ümidsizlik dergâhı değil

Evet; «bizim dergâhımız, ümidsizlik dergâhı değildir.» bizim dergâhımız, ümid dergâhıdır... herkese ümid dağıtan dergâhdır bizim dergâhımız. Ve sonra bizim işimiz; halk ile değildir, Hakk iledir. Hani ne demiş şanlı dedemiz Yavuz Sultan Selîm: «Ne zaman bizi Hakk'dan ırağ gördün?» Biz; Hakk'dan ırağ değiliz, O'na uzak da değiliz. Biz, halkdan evvel Hakk ile beraberiz. Hakk nerede ise biz oradayız. Hakk'dan uzaklaşanlar, Hâlık'ın yolundan ayrılanlar fazla ise ne gam!... Nereye gittiklerini, kimlerle beraber olduklarını haksızlar düşünsünler.

Yeis yok, ümidsizlik yok bizde... Her zamanki gibi, yine dipdiri ayaktayız ve biz bizeyiz. Bilirsiniz, karıncaya sormuşlar: «Nereye gidiyorsun?» diye... «Kâbeye.» demiş... «Bu ayaklarla mı?» suâline ise verilen yakıcı ve ders alıcı cevâbı şöyle olmuş: «Oraya varamazsam, yolunda ölürüm ya!» Biz de böyle düşünüyoruz... İnanıyoruz ki; er ve geç mukaddes hedefimize varacağız. Allah'ın izniyle varacağız... Şayet varamazsak, hedefimize varıp ulaşamazsak yolunda ölürüz ya! Bize bu da yeter. Şerefle ölmek varken şerefsizce ölmek niye? «Nasıl olsa öleceksin, tamam mı?» Öyleyse ölümlerin de en güzeliyle gitmek gerek... Mühim olan; memâtın da hayat gibi güzel olması. Hayat güzel ise memât da güzel olur. Güzellikten ve güzel yoldan ayrılmayalım.

Bizimkilerin en zayıf noktalarından biri de bu: Hemen yeise düşmek. Küçük mes'eleleri, kîyl u kâlleri büyütüp: «Şimdi ne olacak?» demek. Ondan sonra da birbirimizi suçlayıp işin içniden sıyrılıvermek... Olmaz böyle şey! Basît şeylerle cebheden ayrılmak ve hatta kaçmak kat'iyyen uygun ve doğru olmaz... «Cihân yıkılsa emin ol; bu cebhe sarsılmaz!» Korkmak yok, kaçmak yok... Hemen çözülmek ve dağılmak yok. Sen yoluna bak... Elin kîyl u kâli sana ne? Yolun hakk ise sen haklısın... Haklıysan korkma, haksızsan kork... Başta Hakk'dan, Allah'dan kork!

Aleyhde hâdiseler karşısında hemen yıkılanlara şunu hatırlatalım ki; zaman zaman lütfen Kur'an okuyun... Hadîs okuyun... Peygamberlerin, hususan Peygamber Aleyhisselâm'ın hayatını okuyun. Hem de dikkatle ve ibretle okuyun.. Masal gibi, roman gibi değil; ciddi ciddi okuyun!... Göreceksiniz ve anlayacaksınız ki, yol tekdir; o da Hakk'dır... Tek yol; Hakkın yoludur, haklıların yoludur. Sen, kalabalıkları, ala balıkları neyleyeceksin? Yol, kalabalıkların yolu değildir... Yol; Hakk yoldur, hakikat yoludur. Bu yolda sarsılmadan yürüyene ne mutlu!. Tek kalsa da Allah yolundan ayrılmayandan Allah râzı olsun.

Kur'an ne buyuruyor kulak verelim: «Sizden evvelki ümmetlerin başlarına gelen hâller sizin de başınıza gelmeden, onların çektiklerini çekmeden kolaycacık Cennet'e girivereceğinizi mi zannediyorsunuz?» Ne ibretli muaheze değil mi? Müslümanlar, öyle eziyetler çekmişler; öyle sıkıntılı demler geçirmişler ki, bazıları ümidsizliğe düşüp: «Rabbımızın nusreti nerede?» bile diyebilmişlerdir... Hesabedin. Amma sonunda Allah'ın yardımı imdâdlarına yetişmiş ve zafere erişmişlerdir. Onlar sabretmesini bilmişler; Allah yolunda nice gayretler göstermişler... ve sonunda murâdlarına ermişlerdir. Bize de bu yol yakışır. Hepimize Allah yolunda dimdik yürümek yaraşır. Şâir, ne güzel söylemiş: «Seyret, semer-i sebzemi gelsin de baharım. — Toprak içre kalacak dâne mi yim ben?» Ey yolcu! Senin de, toprağını delip arz-ı endâm eyleyeceğin baharın gelecek... Sabırlı ol; göreceksin!

şimdi anlaşıldı...

Diyânet İşleri eski reisinin «şerîatçıyım» diyememesine çok kimse şaşmıştı

Diyânet eski reisi ile arkadaşımız Yalçıner, geçen sene mülâkat esnâsında...

MEĞER DR. DOĞAN'IN GÖNLÜNDE CHP'DEN BAKAN OLMAK VARMIŞ!

Diyanet İşleri eski Reisi Dr. Lütfi Doğan Cumhuriyet Halk Partisi'ne girdi. Hem de General İsmet'e halef olarak Malatya liste başlığından meb'us ve nihayet «Devlet Bakanı» oldu.

Şimdi anlaşılıyor..

Evet gerçekten şimdi anlaşılıyor, Dr. Lütfi Doğan'ın reisliği esnasında Diyanet'te yaptığı, taşıdığı sıfata yakışmayan bir çok işin sebebi..

Şimdi anlaşılıyor Diyanet İşleri Reisliği gibi bir makamda bulunurken bile arkadaşımızın sorduğu suallere cevaben «Elbette şeriatçıyım..» diyememesi...

Ama hâlâ anlaşılamayan bir nokta var o da şu: Bay Bakan, biz kendileri Reis iken haklarında «lâik Lütfi Doğan» tâbirini, kulandık diye Ankara C. Savcılığına müracaatla hakkımızda bir ceza dâvâsı açtırmakla kalmamış bir de şahsen 150.000 TL. talebiyle şahsi dâvâ açmıştı. «Lâik» olmayı hakaret kabûl ediyordu. Bu dâvâlar halen Ankara Mahkemelerinde devam ediyor. Mes'eleyi anlaşılmaz hale getiren ise şu: Bay Bakan halâ «lâik olmayı» hakaret kabûl ediyor mu?. Ediyorsa bunu Devlet Bakanlığı ve CHP'liliği ile nasıl telif edebiliyor?. Yok artık lâik olmakla övünür halde ise, Ankara'daki Mahkeme'nin mânâsı ne?.

Bu anlaşılamayanı izah etmek elbette Bay Doğan'a düşer.

Biz bu vesile ile okuyucularımıza günümüzün Devlet Bakanı Doğan'ın, Diyanet Reisi iken kendisiyle yapılan bir mülâkatta «Şeratçıyım.» demekten nasıl titizlikle kaçındığını göstermek istiyoruz. Birbuçuk yıl evvel yapılan bu mülâkat o zaman neşrolunduğunda «şaşılacak» şeydi. Ama bugün şaşılacak olmaktan çoktan çıkmış bulunuyor. Bil'akis, ogünün Reisi'nin ne denlü ileriye müzaf hesaplı adam olduğunu isbat ediyor. Buyurunuz, mülâkat bandının bir kısmını birlikte takib edelim:

Y.Y. — Şeriatın İslâmla alâkası nedir?

L.D. — Valla, şimdi bu soru, biraz siyasi soru, kusura bakmayın...

Y.Y. — Estağfurullah

L.D. — Ancak ben, çeşitli... çeşitli kuruluşlar arasında suçlamalara değinmek istiyorum. Gerçekleri ortaya koymak için, tartışmalar olacaktır. Bu tartışmalar fikirle olur. Tartışmalar gerçeği ortaya koyacak biçimde, düşünceyle ortaya konur. Bu bakımdan memleketimizde partilerarası tartışmaların veya kuruluşlararası tartışmaların, vatandaşlar arasındaki tartışmaların hüsnüniyetle olmasını, tartışırken kişilerin birbirine saygı göstermesini istiyorum. Nitekim Hak Teâlâ Kur'an'ı Kerim'de Allah'ın yolunda hikmetle güzel öğütle çalış, çağır, onları en iyi şekilde münakaşa et diyor. Bu bakımdan biz, dinimize çağrımız ile en iyi yoldan yapmamız bize öğütleniyor. Bu tabii, mücadele tabiri, ehl-i kitapdan olan mücadeledir. Onun için, aym vatanda, aym zamanda, aym tarihde bulunan kişiler arasındaki tartışmaların da, birbirlerinin.. Kişilerin şahıslarını küçük düşürücü olarak değil, doğrudan doğruya bir hoşgörü içinde o düşünceye, düşünce ile karşılık vermek gerekmektedir. Sözümün başında söylediğim, insanlar ağır... dünya çok ağır basmaktadır. Materyalizm çok ağır basıyor. Madde çok ağır basıyor. Adeta insanı eziyor dünya. Onun için kimsenin tahammülü kalmadı. Münakaşaların bile sınırı bozuldu. Karşılıklı birbirine suçlamalar olur. suç.. suçlamalar oldukça günah artıyor ve üyelerimize iftiralar artıyor. O bakımdan ben dua ediyorum ki, yalnız duâ ile değil, eğitimlerimizde vaizlerimizin nasihatları ile yapılan konuşmaların, konuşmaların... şahısları, kişiliğin... şahısların kendilerini suçlayıcı ağır ithamlarla şahsiyetlerini küçültücü bir şekilde olmaması için çalışıyoruz. Bence, vaizlerimizin en önemli görevlerinden birisi de, dinin... dinin en önemli görevi insanları yaklaştırmaktır. Allah'a yaklaştırmak, birbirlerine yaklaştırmak, sevdirmek, kardeş eylemek... kardeş eylemektir. Din, Allah'ın yeryüzünde rahmet elidir. Bu tabiri bilerek söylüyorum. Din, Allah'ın yeryüzünde rahmet elidir. Biz onun.. o ele tuttukça kurtuluruz. Bu bakımdan din müessesesi olarak ben... daima teşekkür ederim, bu soruları sorduğunuz... ben elimden geldiği kadar bunun yayılmasını, münasebetlerimizin, ahlakî, İslâm ahlâkına uyar biçimde olmasını arzu etmekteyim. Kişiler arasında, müesseseler arasındaki suçlayıcı konuşmaların bir netice doğuracağını da sanmıyorum.

Y.Y. — Efendim, müsaade buyurursanız, bu konuda biraz daha şey yapmak istiyorum. Bu şeriat nedir, yani, neden bir suçlama vasıtası olarak kullanılıyor. İslâmla münasebeti nedir? Onu bilhassa öğrenmek istiyorum. Sizin ağzınızdan, şeriat nedir, ne değildir? Buna bir açıklık kazandırmak için bilhassa rica ediyorum.

L.D. — Şimdi... şimdi...

Y.Y. Zannediyorum lügat mânâsı olarak, yani, ben de size gelmeden evvel bazı şeyleri okuyarak geldim. Lügat mânası olarak şeriat, kanunlar, hükümler mânasına..

L.D. — Dinî hükümlerdir...

(Sayfayı ç evirin)

Y.Y — ... Dini hükümler mânasına geliyormuş. Bu hususta Hamdi Akseki'nin elimdeki kitabı, İslâm Dini, sizin başkanlığınızın yayınlarından bir kitap vardı. Onda baktım, şeriat ve şer'i kanunlar üzerinde sık sık sözler geçiyordu. Cümleleri hatırlamıyorum ama, sık sık böyle sözler geçiyordu

L.D. — Şimdi, sevgili kardeşim, islâm dini hükümleri. hükümleri, insanın Allah ile olan münasebetlerini, kendisine ait olan münasebetleri ve bir insanın diğer bir insanla olan münasebetlerini kapsıyor. hükümler. Başlangıçta dini hüküm dendiği zaman hepsi içine alırdı. Zamanla, insan münasebetleri ki biz ona fıkıh diyoruz, muamelât diyoruz. Muamelât diyoruz. Zamanla, şer'i hükümler dendiği, zaman, muamelât kısmı akla geliyor. Şimdi, ahkâm-ı şer'iyye dendiği zaman, İslâm hukuku, İslâm münasebetleri, evlenmeler vesaire.. akla gelir. muamelât kısmı, şer'i ahkâm dendiği zaman. O bakımdan Türkiye'de... Türkiye'de Diyanet İşleri Teşkilâtı, İslâm inanç sistemiyle, ibadetleri ve İslâm ahlâkına müteallik işlerle meşgul olur. Bunun dışındaki muamelât kısmı, muamelât kısmı, bizim yetkimizin dışındadır. O kısmı muamelât kısmına ait, medeni kanun getirilmiştir. Şimdi, ahkâm-ı şeriat dendiği zaman, muamelât kısmı anlaşılır, daha çok. Ama esasında... esasında dini hükümler hepsini ihtiva eder. İbadetleri... meselâ bir fıkıh kitabını alırsanız, fıkıh kitabında ibadetler olduğu gibi, muamelât kısmı da vardır. Ama Diyanet İşleri Teşkilâtı kanunun-da bize ancak, inanç, ibadet ve ahlâk esasları öngörülmüştür. Bunun dışındaki bulunan insani... şeyler hukuk kısmı.. hukuk kısmı, bizim yetkimizin dışına çıkarıldığı için, ben size orda daha geniş bilgi veremiyorum.

Y.Y — Yani ben şöyle anladım: İslâmi akidelerin tümü ahkâm-ı şeriatın içerisine girmekte. Ancak bugünkü durumda hukuki meseleleri, genellikle şeriat hükümleri olarak bilinmekte, buna mukabil, Diyanet İşleri Başkanlığı meselenin hukuki taraflan dışında ahlâki ibadet ve ahlâk esasları etrafında çalışmaktadır

L.D. — Ve ahkâm dendiği zaman muamelât anlaşılır. Şeriat hükümleri dendiği zaman, şimdi, daima böyle söylenen.. insan münasebetlerine ait şeyler gelmektedir.

Y.Y. — Ama yanlış tabiî. Bütünü

L.D. — Zamanla böyle oldu.

Y.Y. — ... Zamanla böyle olmuş. Aslı, kelimenin aslı..

L.D. — Din... din bir itikad... itikadat, itikadat bu itikadat bu itikad ilimleriyle meşgul olan ilmi tevhid, itikad ilmi kelâm.. Bir de ibadât kısmı vardır. Fıkıhtır. Fıkıh da iki kısım. Birisi, şeyler; namaz, oruç gibi ibadetler, birisi de muamelât kısmıdır. Muamelât kısmı zamanla... zamanla gelişme neticesinde tesmiyeler, birçok ilimler tasnif edilmiş, muamelât kısmı geldiği zaman o ahkâm-ı şeriat olarak anlaşılmıştır

Y.Y. — Fakat, yani, asıl olan külliyen bir şeriat var. Fakat sonradan giderek bir bölümünün adı haline gelmiş.

L.D. — Şeriat, yol demek. Yol demek.. dini yol demek. Millet yol demek. Din yolu.. Din yolu demek.

Y.Y. — Bir noktada Sayın Reisimize...

L.D. — Ve, ben çekindiğim, bunu başka türlü şey'dersiniz...

Y.Y. — Hayır, bu hususta bilhassa gençlerimiz arasında, biliyorsunuz, «sen şeriatçısın, yok ben değilim» falan.» tarzından suçlamalar oluyor. Bu şeriat kelimesinin mânasına açıklık getirmek...

L.D. — İslâm... İslâm hukukunu, uygulama anlamı anlaşılıyor.

Y.Y. — Sayın başkanım, bu hususta şöyle bir ek sorum olacak. Müslüman, İslâmiyetin bir kısmını tatbik, bir kısmını tatbik etmemek suretiyle bir zaafa düşmez mi? Yani, İslâmiyet bir küldür. Bunun hukuki tarafını tatbik etmeyelim. Ahlâki ve ibadet tarafını tatbik edelim tarzıyla yetinebilir miyiz?

L.D. — Efendim, Türkiye'de yani, her müslüman istediği şekilde yaşayabiliyor açıkcası.. Valla, o tarafım bilemiyorum. Fakat, müslüman kendine buyrulduğu şekilde yaşama imkânına sahip Türkiye'de. Çünkü, ben bir hukukçu gibi, bu kısma ait meseleleri bilmiyorum. Onu, o taraftan söyleyemem. Ama, benim bildiğim, yani Anadolu'da... Türkiye'de her müslüman istediği gibi ibadet yapıyor, inançlarım yapıyor ve diğer muamelesinde de ahlak... İslâm ahlâkı esaslarına göre uymaktadır. Ben görüyorum. Bunun dışında fazla birşey diyemeyeceğim tabiî. Bu biraz bizim dışımızda.. yani, dışımızda dediğim bizim tabiî, zaten bir memur olarak, biz başka. bir gazeteye filan... beyanat veremez. Ben sizе bir ilim adamı olarak cevap vermeye çalışıyorum..

Y.Y. — Ben de mümkün olduğu kadar yani ilmi seviyede ve gençlerimizi aydınlatıcı mahiyette...

L.D. — Siz, zaten bazılarına cevap vermeyin demiştiniz. Evet, bu gençlerimiz için konuşuyorum ben.. Türkiye'de bir müslüman, istediği şekilde bir Allah'ın iyi bir kulu olarak yaşama imkânına sahiptir. Ben bunu onun için söyledim.

Y.Y. — Evet.

L.D. — ... Memleketimizde, bir müslüman, istediği şekilde, kendisini Hakk'ın rızasına götürecek bir şekilde, müslüman olarak yaşama imkânına sahiptir, imkânına sahiptir.

Y.Y. — Sayın başkanım, bir sualim daha var. Onunla da nihayete erdirelim. Siz şeriatçı mısınız?

L.D. — Ben, müslümanım. Ben, islâm dininin mensubuyum. İslâm...

Y.Y. — Şeriat'ı biraz önce tarif edişimizde, islâmın bütünü şeriat mânasına gelmiyor mu?

L.D. — Ben, müslümanım... ben... Türk'üm. Ben, İslâm dinine göz kırpmadan hizmet eden, 10 asır hizmet eden bir milletin çocuğuyum. Ve Türkiye'de müslümanım. Türkiye'deki müslümanlığımla Allah'a hamdediyorum. Türkiye'de, bütün İslâm âlemi içinde... vicdam hür bir müslüman olmaktan... başkanlığın ötesinde Allah'a hamd-ü senalar ediyorum. Çünkü sevgili kardeşim, İslâmiyetin en önemli hususlarından birisi hür olmak. Bir vatanı... müstakil bir vatanı olmaktır. Türkiye'de hür, vicdanı hür bir müslümanım ben. Ve ben Diyanet İşleri Başkanıyım. Ama bu memuriyetin dışında, sözün başında söylediğim gibi Allah'ın kuluyum... Ve müslümanım. Niçin bunu, böyle cevap verdim, diyeceksiniz bana.

Y.Y. — Evet..

L.D. — ... Siz, sucu musunuz, bucu musunuz diye soracaksınız. Ben herhangibir doktrin değil, en büyük, dini hayatımda en büyük doktrini müslüman olmaktan... İslâm dinine mensubum ben. Onun gereklerini yapmak için uğraşıyorum, bütün kardeşlerimin de müslümanlıklarıyla öğünmelerini, onun gereklerini yapmaya gayret göstermelerini tavsiye ediyorum.

Y.Y. — Evet... Yalnız kitaba uymak mecburiyetindeyiz. İslâmın kitabı Kur'an'ı Kerim'e uymak mecburiyetindeyiz. Yine benim şeriat tariflerinden elde ettiğim neticelere göre, şeriat Kur'anı Kerim yoludur, tarzında ifadeler var. Şeriat Kur'an'ı Kerim'in yolu olduğuna göre, biz de müslümanlar olarak Kur'an'ı Kerim'in yolunda gittiğimize göre, bir noktada her müslüman şeriatçı olmak durumunda değil midir? Yani bu şeriatın mensubu olmak durumunda değil midir?

L.D. — Her müslüman Allah'a inanmakta, müslüman olmakta mecburdur. Ben müslümanım.

Y.Y. — Sayın Başkanım, yani, şeriatçıyım demeyeceksiniz...

L.D. — ... Ben... Sevgili kardeşim, ana noktaları söyleyelim şimdi. Ana noktaları... ana noktaları... Ben, islâm dinine mensup, onların uleması arasında bir insanım. Çünkü bunlar siyasi konulardır. Sözün başında Türkiye'de ve Türkiye'deki islâm dininin şu havası içinde, durumumu size belirttim. Bu durum içinde... müslümanım, diyorum. Kur'an'ı Kerim baş tacımızdır. Sevgili Resulümüz ahlâkımızın önderi, rahmetimizin ta kendisidir. Bunlar yetmiyor mu? Niçin bana başka soru soru sormak istiyorsunuz? Beni bir yere tavsif mi etmek istiyorsunuz?

Y.Y. — Hayır, Sayın reisim. Yani siz kelimeyi, tabii netameli bir kelime olarak düşünüyor ve kullanmıyorsanız, bilmiyorum. Ancak bu suçlamanın yerli yerinde oturması. suçlama doğru mudur, değil midir şeklinde bir açıklık getirmek arzusuyla bilhassa üzerinde duruyorum.

L.D. Bu konuda konuşamam. O onu suçlarmış.. Ben birisini, tutacağım, birisini şey... ona cevap vermek istemiyorum.

Y.Y. — Yani, şeriatçılık hususunda herhangi birşey söylemek istemiyorsunuz?

L.D. — Daha önce açıkladım daha ne istiyorsunuz?

Y.Y. — Evet, tabii, diğer kısımlarını aldım.

L.D. — Daha önce açıkladım. Din, muamelât.. muamelât kısmıdır, muamelât kısmı olarak anlaşılır. Din hükümetlerinin genişliğiyle söyledim şu.

islâm yazısı'na dair

Abdülfettah Efendi'nin celî sülüs istifi...

HÜSN-İ HATT

1

MUSTAFA FATİH

«.. Güzel yazının hakîkî muhâtabı herkes değil, fıtrî temizliğini kaybetmemiş, zevk ve idrâki bozulmamış, yedelenmemiş selîm kimseler ve böyle bir topluluk olmak lâzım gelir gibi görünür. Bu, yaradılış itibariyle yanlış olmamakla beraber, yazı güzelliği, fıtrî temizliğini bozmuş olanlara da kayıblarını yavaş yavaş buldurmaya rehberlik eden Rabbanî bir mürebbidir. Hat san'atı bunun fakültesidir.» diyen merhûm Mahmud Bedreddin Yazır üstâd, devamla Kur'an'ı Kerim'in Kalem Sûresi'nin Birinci Âyeti'ni «bu hususta bir delil ve müjdeci olarak» zikreder. (1)

Üstâd «fakülte» tâbirini kullanmış, biz mekteb diyebiliriz. Güzel yazı Rabbanî bir mürebbî, hatt san'atı ise mektebidir. Ne yazık ki, bu mekteb kapanmıştır. Hoyrat, ruhsuz, bediî zevk ve heyecandan nasibsiz, âdeta bir samyeli esmiş pekçok mukaddes değer ile birlikte hatt san'atını da târumar etmiştir. Bugün mekteb mühürlü, talebe hemen hemen hiç kalmamıştır. Ve fakat, şuradan buradan filizlenen üç - beş eser, artık titreyen elleriyle ak kâğıdlara göz nûru döken bir veya iki Osmanlı'dan zamanımıza yâdigâr hattad, onların o titreyen ellerle çektikleri elifleri gördükçe heyecanlanan gençlik.. İşte bunlar, yeniden doğuşun, dirilişin Rabbanî delili gibi..

Hüsn-i hatt, yâni güzel yazı.. İslâm Yazısı'nın Osmanlı'nın elinde ulaştığı şâhikanın adı. Sonraya bırakmadan ifâde etmek istediğimiz maksadın en mâruf cümlesini hemen hatırlatalım, «Kur'ân-ı Kerîm-i Azümüşşân Hicaz'da nâzil oldu, Mısır'da okundu..» derler, arkasından ilâve ederler: «.. ve İstanbul'da yazıldı.»

Şu tecelliye bakınız ki, İslâm Yazısı yazıldığı ülkede câmilerde, kütübhânelerde, bir - iki müzede mahbus edildiği halde hattadına «icâzet» almak için yine İstanbul'u işâret etmektedir. Osmanlı'dan yâdigâr dediğimiz titreyen ellerin sahibleri, İslâm Dünyası'nda halâ «icâzet» vermek mevkiinde bulunmaktadır. Irak-dan, Suudî Arabistan'dan, Yemen'den, Fas'dan velhâsıl şarkdan garbdan yüzlerce binlerce meşk erbabı, Dersaadet'e gelip icâzet almadan «hattad» olamayacağını bilmekte, İstanbul'a koşmaktadırlar (2).

Hüsn-i hatt, yâni güzel yazı. Ammâ hangi güzel yazı; erbabının kamış kaleminden süzülen İslâm Yazısı (3). Bir Lâtin alfabesi, bir Kiril Alfabesi, Japon yâhud Çin yazısı için düşünelemeyecek olan estetik mânâsına güzel yazı sadece ve sadece İslâm Yazısı.

Batı'da resim, asırlarca kendisini tamamlayamamış ve oluşun sırrını nihayet fotoğraf makinesi çıktıktan sonra, mücerredde arama idrâkine varmış resim.. Ve onun karşısında mücerred düşüncenin vakur heybetini sergileyen hatt san'atı.. Nitekim, bir batılı sanatkâr, «modern» yahûd «soyut» yâni mücerred tâbir olunan resim san'atının önde gelen isimlerinden sayılan İspanyol ressamı Pikasso şöyle demektedir: «Benim, resimde varmak istediğim son noktayı, İslâm Yazısı çoktan bulmuş!» (4)

Gerçekten, hatt san'atı İslâm Dünyası'nda Batı'nın resim san'atının mukabili olarak izâh edilmek istenmiştir. Din-i Mübin'in, Mü'minleri tasvirden uzak tuttuğu bilinen husustur. Bundan dolayıdır ki, İslâm Dünyası'nda hüsn-i hatt'ın vardığı hayranlık uyandıran zirve, resme olan alâkasızlığın ve binnetice doğan boşluğun doldurulması iştiyakı ile anlatılmak istenir. Bu kanaate maalesef pek çok müslüman da iştirâk etmiştir. Nitekim, zamanımızda ata yâdigârı san'atımızın tanıtılmasında takdire lâyık hizmetleri bulunan Uğur Derman dahi «Basit çizgilerin böylesine şiirleşmesi, doğrusu olur şey değildir ve İslâm'ın devam edegelen mûcizesidir» diyerek başladığı bir makalesinde takiben bu son derece haklı tesbitini âdeta tekzibedercesine «.. Müslüman âleminin minyatür dışında tasvire karşı ilgi duymayışı, resim zevkinin de yazı san'atında tecellisine vesile olmuş ve hüsnühat, âdeta mücerred bir resim anlayışı kazanmıştır» diyor. (5)

Hüsn-i hatt'ın, Batı'daki resim san'atının mukabili olarak telâkki edilmesine katılmak mümkün değildir. Gerçi her iki san'atın da insandaki güzeli aramak ihtiyacından kaynaklandığı ileri sürülmekteyse de, resim güzeli ararken yaradılanı putlaştırma gibi bir bâtıla saplanmış, hüsn-i hatt ise imanla kavuşulan güzeller güzeli Mutlak Hakikat'e insanın şükran nişânesi olmuştur.

Resimde ibdâ iddiası varken, hüsn-i hatt'da Allah'dan başkasının yaratmaya muktedir olamayacağına iman etmiş mü'mince şükran vardır. (6)

Mustafa Râkım Efendi'nin celî sülüs istifi...

Kadıasker M. İzzet Efendi'nin celî sülüs istifi...

(1) M. Bedreddin Yazır, Kalem Güzeli, c. 1, sh. 3

(2) Berhayat olan hattadlarımızdan Hamid Aytaç'ın ilerlemiş yaşına rağmen halâ san'at üzre olduğu malûmdur. Üstad'ın Arab ülkelerinden gelen talebelerine icazet vermekte olduğuna bizzat şâhid olmuşuzdur.

(3) Hüsn (arabça) ve hatt (farsça) kelimelerinin meydana getirdiği bir terkib olan hüsn-i hatt, hüsn-ü hatt şeklinde de yazılabilmektedir. «Hatt» kelimesi, İslâm Ansiklopedisi'nde ifade edildiğine göre pek değişik mânâlar taşımıştır. «Aslında toprağa uzunlamasına kazılmış dar ve düm-düz bir hendek yahut bir değnek veya parmak ile kum üstüne çekilmiş bir çizgi mânasına gelirdi» denilmektedir. Kelimenin «mezar kazmak» mânâsına da kullanıldığına işaret olunmaktadır. Ansiklopediye göre kelime «Nihayet, bir kâğıt yahut bir tirşe üzerine çekilen çizgi veya bir satır mânasını almıştır». F. Krenkow'un yazdığı maddeye bakılırsa hatt kelimesi daha sonra «arab yazısının gelişmesi ve muhtelif nevîleri ile el yazısına delâlet etmiştir».

(4) Uğur Derman, Hat San'atında Türklerin Yeri, —makale— İslâm Sanatında Türkler, sh. 53.

(5) A.g.e. sh. 53.

(6) M. Bedreddin Yazır merhum'un bahsini ettiğimiz eserinde ibdâ mes'elesi üzerine gayet dikkatli bir fasıl bulunmaktadır. Şu kadarını burada nakletmeyi faydalı bulduk. Merhum diyor ki, «..Hakiki ibdâ'a Allah'dan başkası güç yetiremez. Zira bu, nâmütenâhî ilim ve bütün sebeblere hâkim, üstün bir kudret ister. İnsanlar ise mahdud bir ilim ve kudretle yaratılmış olduklarından daimâ sebebe ve nihayet Allah'a muhtaçtırlar. Bundan dolayı kendiliklerinden birşey yaratamayacaklarından, hakiki ibdâ'a da güç yetiremezler.. Ancak yaratılmaya sebeb, vâsıta ve âlet olurlar. Bunlardaki rolleri nisbetinde nisbî ve izâfî bedâati hâiz eserler verebilirler. Bu eserler ne kadar güzel ve fevkalâde de görünseler, nisbî ibdâ' mahsulü olmaları itibariyle, örnek edindikleri tabiî güzelliklerden üstün olamazlar». (A.g.e. sh. 109)

REGÂİB KANDÎLİ

Nusret Tura

Kelâm candır. Canda cânâma nefhasıdır. Kulun ağzından üfleyen de Hz. Allahtır. Hz. İbrahim'den bu âna kadar efendimizin sülâle-yi tâhireleri mânevi emirlerle belki rüyalardan yapılan tebligatla evlenecek çiftler ilâhî takdir ve emirlerle analara ve babalara ilham edilmiştir. Bu temiz sülâlenin fertleri göz ile tanışmaktan ve beğenip, beğenmemekten bile, münezzehtirler. «Mâsûka mestûrelik yakışır» dedikleri gibi her hususta mahremiyet hükmünü icra etmiştir. Nihayet saf, nezih, mutahhar olan nutfe-i Peygamberiye yine aynı temizlikteki rahm-ı mâdere intikal etmişlerdir. Gerçi buna regâib kandili derler ama rağbet değil, efendimizin, âleme zuhurudur. Rahm-ı mâderdeki efendimizde nefha-i mutlak zuhur etmiştir. Diğer peygamberlerin devreleri aynı zaman da her rûhun devreleridir. İnsan ve hayvan ilk evvel ekvatorun geçtiği muhitlerde kemale eren hayatları Seylân ve Serendipte ilk idrâk sahibi olan Âdem ve diğer peygamberleri yetiştirmiştir. Hepsi sırayla gelmişler, geçmişler ve devrelerini tamamlamışlardır. Nihayet, İbrahimiyet, İsmailiyet, Mûseviyet, İseviyet devrelerinden sonra da Muhammediyet devreleri başlamıştır. Bu hal bir âilenin son çocuğundaki kemalât ve irfaniyetin ağabeylerinin idrakinden fazla olduğu içindir. Gerçi topraktan yaratılmış bir vücudumuz vardır. Fakat ruhumuz Âdemiyet devresinden başlayarak Muhammediyet devresine kadar devam etmekte olan ilâhî bir neş'e vardır. İnsanlarda sârî olan ruh, damarlarda dolaşan kan değil idrak nûrudur: kemalat-ı rûhiyedir. Nefha-i rabbâniyenin Cebrail Aleyhisselâm vasıtasıyla inzali efendimizin mânevi varlığının mânâdan zuhura, gönülden kitaba aksetmesi gibidir. Yazan kalem kudret kalemidir. Fikir mürekkebine banar, gönül sahifelerine yazar. İşte Kur'an-ı Kerim - Tevhid kitabı; furkan-ı Azim - Fırkat ve taksimattan bahseden kesret izahı budur. Elimizdeki kitaba kitab-ı Sâmit - Sessiz Kur'an derler. Nitekim insan-ı Kâmile de Kur'an-ı nâtık derler ki, konuşan Kur'an demektir.

Bu mübârek kitap Peygamberimize ve onun ümmetinin ârif ve kâmil olan olgun halîfelerine mahsustur. Arapça, Farsça, Türkçe olmaları mânayı değiştirmez.

Rağbet değil, zuhur vardır. Bütün kâinat insana hizmettedir. Sûre-i Mirac da budur. İnsanların yegâne güzel ahlâk sahibi efendimize kadar yükselmeleri de kemâlatın tam zirvesine ulaşmasıdır. Latife-i Müdrike-i Rabbaniye de ancak insana mahsustur. Sevmenin kemâle ermesidir. Sevgi, evvelâ Hâktan cus-u huruş etmiş, âdeta kaynamış, fışkırmış yayılmıştır.

Kulun Hakka sevgisi de şırıl şırıl akan bir nehir gibidir. Âşıklarda bu sevgi en yüksek haddini bulmuştur. Akışı kuvvetli hele yüksek kayalardan denize dökülüşü kuvvetli, gönüllerde inleyişi kuvvetli, ispat hassası kuvvetli, nûru kuvvetli, nefhası kuvvetli, râyihası mücâsir, kuvvetli ve eriticidir. Çünkü zuhur kendisinindir. Zat-ı neşesinin de kudret ve kuvvetinin de sonu yoktur. Kâinat bir insanda hatta, insanın bir gözünde gizlenmiştir.

Gözün ilk dış devresine lâhut dairesi derler. Herşey muhittir, akıllarımızın idrakinin haricindedir. Lâtaayyün âlemi, itlâk âlemi, mutlak amâ yalnız vücud anahtarı Allahın katında olup, onları ancak kendisi bilir. Nitekim insan da kendisini bilir. Hz.

Allah da bütün şümuliyle herşeyi bilir.

İkinci devreye ruh-ül ervah, habibullah, ceberrut, hakikat-i Muhammediye, izafî ruh, küllî ruh, muzaf olan gayıp, kitab-ül mühim derler. Bunların hepsi birer itibarla kendi mevkisinden söylenir. Methedilen, izahına girişilen hep aynı zattır.

Üçüncü dâire melekût âlemidir. Buna misâl âlemi, hayal âlemi, ikinci taayyün, ikinci tecelli âlemi şidi re-i münteha emir âlemi küçük berzah, tafsil âlemi dahi derler.

Dördüncü dâire şehâdet âlemi, mülk âlemi, felekler ve yıldızlar âlemi mevâhib âlemi ve nihayet göz bebeği dediğimiz noktada insan-ı kâmilin mevkidir. Buradan etrafı sevreden Mevlâdır ve her zerreden gözüken de O'dur.

İşte din güzel ahlâktır. Bu ilmin ve bu ahlâkın dünyaya ne zararı vardır?

Dini dünyadan ayırmak, cam cesetten ayırmak gibidir. İyi ahlâkta insandan ayrılınca o memleket ayyaşlarla, kumarbazlarla, ahlâksızlarla dolar. Bir memleketi harab eder. Dinsiz bir millet yaşamaz derler. Çünkü onda din ilmi, ebedî hayat yok ki; yaşasın. Dini hayatı kemâlat-ı insaniyye ile kâimdir. Bütün milletlerin kendilerine göre dinleri vardır. Komünist denilen ülkeler dinsizliğin revaç bulunduğu ülkelerdir. Ruhsuz ceset yaşamaz. Bize tarih dahi bunu gösteriyor.

Nerede Roma ve Bizans imparatorlukları, nerede Firavunların saltanatı, nerede İran'ın «Key» ile başlayan gâfil hükümdarları, nerede Osmanlı imparatorluğunu yıkan İngiliz imparatorluğu,

Memleketimiz yıllardan ve asırlardan beri harb içindeydi. Harbsiz yıllar geçiyor, bu sefer de fâsit dairenin içersine girersek göçeceğiz. Çünkü dinsizlik Allah'ın sevmediği bir yoldur.

Bir kavim ki, hevâ ve heves peşinde koşar, din tanımaz; o kavim mahvolmaya namzettir. Küçük yaşlarda bu âfet önlenmezse: Allah korkusu ve Peygamber sevgisi olmazsa, maddî vücudun kıymeti yoktur. Yahudiler de böyle bir gazaba uğramışlar, halâ bellerini doğrultamıyorlar.

Garb, İslâm medeniyeti için Şarka akın ederken bizim de temelsiz idraksiz olan garbin madde âlemine akın etmemiz tam bir cehâlettir ki, sonu hüsrandır. Sıcak hava ceryanları ve golfistrimler gibi değişik iklimleri dolaşmıyalım. İnsan Allah'ın nûrunun muhafazasıdır, lâmbasıdır, ampuludur. Şekil, vücud ceset, camiddir, topraktır fânidir. İşte asıl cihad bunlarla meşgul olmaktır. Toprağa değil nura bakalım. Vücuda değil gönül semasına bakalım. Maddeye değil mânaya bakalım. Ciddi olmamızın zamanı gelmiştir.

Hakikat, ilm-ü irfaniyyet ne şarkın köhne medeniyyetinde nè de garbın dağınık sürülerindedir.

Büyük binalar büyük şehirler yapmak medeniyyet, değildir. Gönlü, ahlâkı güzel olan hakiki âmilin izinden ayrılmıyalım.

Tecelli denizi her an yeni bir şekil ve sûret gösterir. Dalgaların malûm bir şekli yoktur. İnsan bu denizin üzerinde yüzebilmelidir. Hayat budur. İlm-ü irfan budur. Uyanış budur.

Vay; yıllarca ömrünü hava ve heves uğrunda dedikodularla geçirenlere!

Vay geri dönüpte ileri hamle yaptığını zannedenlere. Ergeç çocukluk zaaflarımız ihtiyarlıkta da gelecektir. Âciz kalacağımız günler de olacaktır. İki elimiz teneşir üzerinde uzandığı zaman ne cevap vereceğiz.

«Ben senin ile beraberdim, sen ten, ben sana can gibiydim. Sen neredeydin.»

Elmas, taşın toprağın nûr-u Muhammediyeden hissesine düşeni almışta kıymet kazanmıştır. Güzel kokular, yenilecek hale gelen meyva ve sebzeler yine efendimizden hisselerine düşen nûru almışlar ve kemâle ermişlerdir. İnsanda mirac olan maddi ve mânevi kemâlatın sahibi olmakla son mertebesini efendimize uyarak, habiblik makamına ulasarak kazanacaktır.

Netice itibariyle Hz. Abdullah'ın rütbesi semadan ve anâsır âleminden geçerek birinci berzahtan geçmiş, ikinci berzaha intikal etmişlerdir. Ancak bu berzahtan da geçtikten sonra hayat dediğimiz dünya âlemi haşr-u neşrine tâbi olarak zuhur ve insanlık devresindeki tekâmül âlemine dahil olacaktır. Ondan sonraki ruhanî tekâmülleriyle habib olduklarını idrak ederek şefaat neşesiyle ruhların şanına yakışan ahlâk da tahallûk ederek «Men reanî fekat reelhak.» rumuzunu ifşa edeceklerdir!.

TÜRKÇESİ

Ahmed SELÂMÎ

(Baştarafı 5. Sayfamızda)

küın, müptezel bir tahrif, münâfıkça bir Allahsızlık ve kaskatı bir ilhâd olmıyacak da ya ne olacak; ve bu, hangi ma'nâ ve delâleti ortaya koyacakdır?.

□ Çürük düzenler, çarpık demokrasi ve ne idüğü belirsiz lâiklikleri ile, Allahsızlığa işleyen çarklar olmakdan çıkarılmadıkları müddetçe, dünyânın huzûr ve sükûna kavuşacağı aslâ düşünülemez...

Netîce: Allah'a îmân, Allah'ın ilminin noksanlıkdan münezzeh olduğunu ve mutlak ilm bulunduğunu, diğer bütün sıfatlar gibi şeksiz şübhesiz kabûl etmedikçe vücûd bulamaz; ve beşerî münâsebetleri ihâta etmek üzere sevk olunan topyekûn kâidelerin de, bu mutlak ilmin bir kısmını teşkîl etdiği teslîm ve kabûl edilmedikçe; ve bunların da kemâl sıfatları hâiz kâideler olduğuna inanılmadıkça, Allah'a değil, Allahsızlığa îmân var demekdir...

Bugünün insanları ferd ve cemiyet olarak, ister çürük düzenlerin çarpık demokrasilerinde, ister, ilhâdın çeşnisi olan lâikliklerde yaşasın, evvelâ Allah'a, Allah'ın istediği gibi îmân etmek zorundadır...

BEYÂN-I İ'TİZÂR: Geçen haftaki yazımız oldukça göze batıcı tashih hatâları ile intişâr etmişdir. Muhterem kârilerimizin nazar-ı müsâmaha ile karşılayacaklarını ümid ve ricâ ederiz.

A.S.

okuyucularımıza...

Gazetemizin 77 nci sayısında bir siyâsi parti liderimizin bir fotoğrafı neşredilmiştir. Bu fotoğrafın geri plânında, masonların meşhur gönye - pergelli sembollerinin bulunduğu ciltli kitaplar gözükmektedir. İşin tuhaf tarafı, bir refikimizin seçim öncesinde AP lideri Süleyman Demirel'in de aynı yerde çekilmiş fotoğrafını onun masonluğuyla ilgili belgeler meyanında kullanmış olmasıdır. Bu yüzden bazı okuyucularımız «yoksa, bizim sevdiğimiz lider de mi bu işlerin içinde? Lütfen bunu açıklayınız!» demektedirler.

Bu durumda, biz araştırdık, soruşturduk; meğer mezkur fotoğrafın çekildiği yer Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlığının konferans salonu değil miymiş.. Yani, Türkiye Cumhuriyeti başbakanlığında bir basın toplantısı yapacak olan kişi her kim olursa olsun, o koltuğa oturmak ve o mason gönye - pergelli rozümlarını önünde arz-ı endâm etmek, öyle bir yerde görünmek zorundaymış..

İnşallah bundan sonra, bizim inançlarımıza bağlı olup da öyle yerlerde oturacak olanlar, geri plânda nelerin olup olmadığını bir tedkik ederler de, biz de farkına varmadan bastığımız bu fotoğraf yüzünden kendilerine bühtan etmiş durumda kalmayız.

□ **Hamza Elmas/KONYA:** Muhterem babanızın adına göndermekte olduğumuz gazetenizi bundan böyle sizin adınıza göndermeye başladık. Mükerrer gidişin önüne de geçmiş bulunuyoruz. Alâkanıza teşekkür ederiz. Selâmlar..

□ **Cemal Yılmaz Demir/SAMSUN:** Alâkanıza teşekkür eder, yeni vazifenizde muvaffakıyetler temenni ederiz. UKAZ bildiğiniz gibi gazetemizi dağıtan şirkettir. Gazetemizin kardeş müessesesidir ama, müstakil bir kuruluştur. Bu sebeple gazetemizi toplu olarak taleb edip mahalli satış yapan kardeşlerimizin buraya müracaatları gerekmektedir. Biz MTTB Samsun Teşkilâtı hesabını UKAZ'dan rica ettik. 1802 lira 50 kuruşluk borçları olduğu görünüyor. Ayrıca 80. sayı itibariyle 25 adet gönderilmesi talebinizi de UKAZ'a ilettik. Postada uzun gecikmelere yol açtığı için istediğiniz gibi «ödemeli» olarak değil ama, normal posta ile gönderecekler. Selâmlar..

□ **Tahir Köseoğlu/GÜNDOĞMUŞ:** Abone müddetiniz 106 sayımız itibariyle sona erecektir. Selâmlar

□ **Muharrem Evereklioğlu/ALMANYA:** Neşriyat Müdürümüze hitaben yazdığınız ağır üslûblu mektubu buradan cevablandırmaya imkân yok. Ne var ki, bu mektubun samimi bir teessür anında kaleme alındığına da inanıyoruz. Kısmet olursa yurda döndüğünüzde ziyaretimize gelirseniz, dertleşmek fırsatını bulabiliriz. Selâmlar.

□ **Avni Demirel/TOKAT:** Gayretlerinizden Allah razı olsun. Bizleri de cemaatimize mahcûb etmesin. Amin. Nasıl abone olunacağı malûmdur. Postahanelerden temin olunacak bir posta çeki kuponu doldurunuz. Adınızı ve adresinizi kaçıncı sayıdan itibaren abone olmak istediğinizi bu kupona yazınız. Bedeli olan 6 aylık 100, yıllık 200 lirayı Posta Çeki nu 97 446 noya Kadir Mısıroğlu namına yatırınız. Abone olmakta en salim ve kısa yol budur. Selâmlar..

□ **Ahmet Şahin/GÜRGENTEPE:** Sizin ve abone ettiğinizi yazdığınız diğer kardeşlerimizin kayıdları bizde yok. Acaba hangi yoldan abone oldunuz, posta havalesi ile mi, posta çeki ile mi?.. Lütfen bunu ve diğer abone olan kardeşlerimizin isim ve adreslerini bize bildiriniz.

سبيل

الكل في سبيل الحق

Sebil

herşey hak için

Haftalık, tarafsız, siyâsi, edeb tarihi gazete ● Yıl: 2, Sayı: 78 fiyatı 5 lira (yurtdışı bir misli)

Başyazarı ve Mes'ul Müdürü

Kadir MISIROĞLU

Umumi Neşriyat Müdürü:

Yılmaz YALÇINER

İdarehâne adresi: Vilâyet Han Kat: 3, No: 204 — İstanbul

Telefon: 26 38 96

Posta Çeki nu: 97 446

Dizgi: Sebil Matbaası,

Baskı: Fazilet Matbaası

Sebil

Everything Devoted to the Truth (HAQQ) An independent Muslim, Historical, Political and Literary Weekly.

P.O. BOX: 808

İstanbul — TURKEY

Representative of Germany A. Rüştü BANAZ — Hasan DAMAR 33 Braunschweig Ekbert Str. 24 ● Postscheckonto nr. 37938-300 Hannover

Telefon: 0531-35033

● ABONE:

Yıllık abone bedeli 200 lira, altı aylık 100 liradır. Yurt dışı abone bedeli bir misli alınır. Yurt dışından (Avrupa'dan) abone olmak isteyenler, yukarıdaki adresleri kaydedilen Almanya temsilcilerimize müracaat ederler. Yurt içinden abone olacaklar abone bedelini Posta Çeki nu 97 446'ya havale ile vaziyeti idarehanemize bildirirler.

● İLÂN:

Neşriyatımıza aykırı görülen ilânlar alınmaz. İlânların siyah - beyaz sütûn santimi 50 liradır. Kitap ilânlarında tenzilât yapılır. Arka kapak için dört renk ilân tam sayfa (üç sütûn) 5.000 lira

● DAĞITIM:

Ukaz Dağıtım Şirketi tarafından yapılmaktadır.

(Baştarafı 2. Sayfamızda)

ğıtları bulacaksınız. Eğer aboneniz bu sayıdan itibaren dolmuş bulunuyorsa, bu posta çeki havâle kağıdını adınıza doldurup göndermenizi rica ederiz. Eğer evvelce senelik abone olmuş veya belli bir sayıdan sonra abone kaydolmuş da henüz müddetinizi doldurmamış iseniz bu kağıdı bir yakınınız adına doldurup gönderebilir ve durumu da gazetemiz idârehânesine yazarsanız, yeni bir abone kazanmamıza vesile olmuş bulunursunuz. Biz abonesi dolanlarla dolmıyanları tefrik ederek sadece abonesi bitenlerin gazeteleri içine posta çeki havale kağıdı koymak usûlünü tatbik edemiyoruz. Zira adresler otomatik makine ile basıldığı için, bu usûl çok külfetli oluyor. Bu bakımdan her abonenin gazetesine aynı kağıdı koyuyoruz. Abonelerimizin kendi durumlarını bilebileceği kanaati ile hareket ediyoruz. Bu bakımdan «Benim henüz abonem dolmadığı halde bunu bana niçin gönderiyorlar?!» diye kızmayınız. Bu, teknik bir zarûretten doğmaktadır.

Malûm olduğu üzere Almanya için altı aylık abone 25 DM, senelik abone ise 50 DM, dır. Hasan Damar kardeşimizden aldığımız malûmata nazaran pek çok abonemiz abone bedelini göndermekte ihmâlkâr davranmaktadır. O derecede ki şu âna kadar posta çeki hesabına yatırılan abone bedelleri, bizim yurt içine nazaran pek yüksek olan posta ücretlerimizi dahi karşılamıyacak kadar azdır. Biz abone bedelini yatırıp yatırmadığınıza bakmaksızın bütün kardeşlerimizin gazetelerini muntazaman göndermekteyiz. Tâ ki mektup yazıp herhangi bir sebeple abone kaydının silinmesini isteyinceye kadar. Sevgili Sebil okuyucularının da haftada bir gazete parasından ibâret olan abone bedellerini yatırmak hususunda biraz daha gayretli olmalarını rica eder sağlık ve selâmet ile vatan ve evlâd-u iyâlinize kavuşmanızı Cenâb-ı Hakk'dan niyazla hepinizi O'nun hâfız ism-i şerifine emânet ederiz.

Sebil

YOL / Selâhâddin Eş

(Baştarafı Arka Kapakta)

yaptığını şimdi olsun anlasa; Ecevit'i iktidar yapmak isteyenlerle kendisinin tek başına iktidara gelmesini isteyen çevrelerin aynîliğine bakıp, artık başrollükten figüranlığa tenzil-i rütbe edildiğini de idrâk etse..

Görelim, beynelmilel şer güçlerin, bir takım «gayrimilli» çevrelerin desteğinde hükûmet kuran Ecevit ve hempâları ne kadar dayanabilecek, ve hâkimiyetin kayıtsız - şartsız millete ait olduğu ileri sürülen Türkiye, ipleri İslâm - dışı kuvvet mihraklarınca oynatılan bir kukla durumundan ne zaman kurtulacak?

Evet, Türkiye'nin bugünkü idare şekline bakıp da, bir zamanlar lânetlenen Osmanlı nizamınıza rahmet okumamak elde değil!. Ve işte hep beraber görüyoruz ki, ancak bir âşiret, bu kadar oynatılır! Dış güçlerin elinde, ancak bu kadar «oyuncak» olunur, «cihangirâne bir devlet» değil!..

OKUYUCU İLE HASBİHAL

(Baştarafı 2. Sayfamızda)

na vesile olmasının «üzerinde güneşin doğup battığı her şeye sahip olmaktan daha hayırlı olduğu» Peygamber (S.A.V.) in lisan-ı mübârekleriyle Hz. Ali (K.V.) hazretlerine ifâde buyurulmuştur ki, bu ölçü ve anlayış O'nun şahsında bütün ümmete şâmil bir telkin ve tebliğdir.

Havale kâğıtlarında isim ve adreslerin unutulmaması ve okunaklı bir sûrette yazılması hassaten ricamızdır. Bazı kardeşlerimizin isim ve adreslerini yazmamaları veya ya dıklarının okunamaması yanlış ve lüzumsuz muâmelelere sebep olmakta ve belki de bir takım sû-i zanları doğurmaktadır. Bu itibarla bu hususa dikkat olunmasını rica ederiz.

SEBİL «Kılıçlaşan Kalemler» in doldurduğu bir gazetedir. İmanın bin yıllık makarrı olan şu aziz vatanda mutlak fikrin galebesine şâhid olunmadıkça Allahın izniyle inşallah susmayacak olan bu Kılıçlaşan Kalemler'in memur oldukları hizmeti bihakkın ifâ edebilmelerinin, muhatablarının müzaheret ve alâkalarıyla mümkün olabileceği meydandadır. Sevgili SEBİL okuyucularını, bu alâka ve müzâhareti esirgemeyip bezleyliyecekleri inancıyla Cenâb-ı Hakk'ın *«hâfız»* ve *«hâdi»* ism-i şeriflerine emânet ederiz.

Sebil

«Bir aşîret çıkardık, cihangirâne bir devletten!...»

«Hayır, idare sistemi cumhuriyet olan bir ülke ve hele sadece Anadolu'da bin yıla yaklaşan köklü bir devlet geleneği olan bir millet, böyle bir takım umacılarla, resmî mitoslarla (putlarla) korkutularak, inancının dışındaki güçlerin büyük dalaverelerini mukabil tedbirlerle bozamayıp, bugünkü sefil duruma düşmeye asla lâyık değildir» diye nutuk atmak kolaydır ama, lâyık olmasaydı bunlar da gelmezdi başımıza...

Namık Kemal'in,

«Cihangirâne bir devlet çıkardık, bir aşîretten!» şeklindeki haklı öğünmesinin bugün tam tersi bir tablo meydana geldiğini görmekteyiz. Ve fakat, bununla umutsuzluğa düştüğümüz sanılmasın!. Bil'akis, bugünkü perişan durum, müslümanların biraz uyanır gibi olmaları üzerine, müslümanlara iki asra yakın bir zamandır hükmeden yabancılaşmış, uşaklaşmış, köleleşmiş kadroların devlet gemisini elden çıkarmamak için son çırpınışlarından başka bir şey değildir.

1970'lerdeki fetret dönemini, rejimin kapitalizmden komünizme doğru kayışını ve bu gömlek değiştirme eyleminin geniş kitlelerde bir İslâmi şuurlanmaya vesile oluşunu hatırlayınız. Ve, 1973 seçimlerinde herkes şaşkın - şaşkın neler olacağını beklerken, Türkiye'yi yeniden tarihi, aslî rayına oturtmayı hedef alan bir İslâmi hareket, bir restorasyon hareketi siyasî güçler meydanına hiç beklenmiyen bir şekilde çıkıverdi. Ve, 1973'ten 1977'ye gelinceye kadar bu hareket, bütün İslâm - dışı güçlere kök söktüren bir kuvvet mihrakı olarak hükûmetlerde yerini aldı, Türkiye atının başını yeniden İslam'a doğru çevirmeye kısmen de olsa muvaffak oldu.

Ve, Türkiye içindeki dış güçlerin piyonları bu durumu o zaman şaşkınlıktan kavrıyamamışken; sonradan, yavaş - yavaş, tehlikenin büyük olduğunu anlamaya başladılar. Ve derhal, bu hareketi hem de fikir plânında mürebbiliğini yapmış olanlardan bazılarının elleriyle dahi, henüz ruşeym halindeyken boğmanın, boğdurmanın yollarını aramaya koyuldular. Müslüman kitlenin, İslâmcı bir dünya görüşü etrafında şûurlanmaması için ne lâzımsa o yapıldı. İslâm nizamına tamamen zıt hayat tarzları içinde zavallı birer yaratık olarak mahvolup gitmiş olanlar, kitlelerin önünde yaman bir siyaset bezirgânlığı yapıp, hükümlerini devlete yansıtmaktan köşe - bucak kaçtıkları mübarek Kur'an'ları meydanlarda öperek; hattâ en katı din - dışı tatbikatla bu milleti elli yıldır sindirmiş olan siyasi parti bile camisiz köylere cami yaptırıp imam tâyin edeceğini açıklıyarak seçimlere girildi. Eminim ki, eğer İslâmi hareketin siyasî vasıtaları da meydanlarda alenen bu tip gösterilere yeltenseydi, hakkında en şedit tatbikata geçilmek için üzerine çullanılırdı.

Türkiye'de seçimler bu atmosfer içinde yapıldı ve demokratik tarzda bertaraf edilmek istenen İslâmî hareket belki durduruldu ama bertaraf edilemedi. Ve işte, asıl o zaman başladı yeni ve büyük dalavereler...

İsterseniz, önce 1973 seçimleri sonrasındaki havayı bir hatırlayalım: Seçimde, iktidar yine ortada kalmıştı. İkinci parti durumundaki AP «millet bana muhalefet vazifesi verdi» deyip, yan çizmiş. memleket uzun zaman hükûmetsiz kalmıştı. Ve sonunda, cumhuriyet isimli rejimin bânisi durumunda ve bu millete etmedik zulmü bırakmamış olan CHP, günah çıkartırcasına tavırlar takınarak İslâmi hareketin siyasi vasıtasıyla bir ortak hükûmet kurmuştur, ama başlangıç günlerindeki «tarihî yanılgılar sona erecektir artık» misüllü lâflar kısa zamanda unutuldu, hükûmet yedi ay sonra CHP tarafından bozuldu, iktidar mevkiinden uzaklaşıldı.

Şimdi ise durum tamamen tersine...

Çünkü, 1977 acele seçimleri iktidarı yine ortada bıraktığı halde, şimdi herkes iktidara tırmanmaya öylesine hevesli ki... Ama, Türkiye'ye hükmeden güçler, İslâmî hareketin siyasî vasıtası olduğuna inandıkları MSP'nin hükûmette yer almasını kesinlikle istememektedirler. Çünkü Amerika, Doğu ve Batısıyla bütün Avrupa, kapitalist ve sosyo-komünist enternasyonali, mason locaları, finans-kapital, Türkiye dahilindeki fırıldakçı iş ve sermâye çevreleri, kendilerinin atatürkçü olduklarını ileri süren son elli yılın yağmacıları; kısaca içtimai plândaki hemen bütün güçler, Türkiye'nin İslâmî hareketin tasallut (!) undan kurtulması için el birliğiyle en olmayacak hokkabazlıkları yapıyorlar. Hristiyan Batı'nın savunma paktı olan NATO, ve onun iktisadî plândaki uzantısı olan AET çevreleri de aylardır bu oyunu plânlayıp durmaktadırlar.

Bu şartlar altında Bülent Ecevit, -bir zamanlar- «kâfiri ilân edildiği resmî mitoslar adına» bir hükûmet kurmak için başbakanlığa getirildi. Halbuki siyasi parti güçlerinin dengesi, böyle bir hükûmetin tabii olarak kurulmasının mümkün olamıyacağını gösteriyordu. Ama, Vehbi Koç'undan Sakıp Sabancı'sına kadar nice müessir sermâye çevreleri dahi bu meseleye karışmca, muhtemeldir ki, mebus pazarlarının çok hareketli olduğu bir ülke olan Türkiye'de de bir takım neticeler elde edilebilecektir.

Ve, Bülent Ecevit isimli, ideolojik bakımdan aynı safta bulunduğu halde ayrı fraksiyonları temsil edenler tarafından «sosyal faşist, küçük burjuva çıtkırıldımı» gibi tavsiflerle tezyif olunan kişi, şimdilerde alenen tehditler savurarak, «bu hükûmet güvenoyu almazsa, Türkiye yeniden büyük karışıklıklara, iç sürtüşmelerin içine düşecektir» demekte, kendisini pek çok çevrenin desteklediğini iddia etmektedir. Halbuki demokrasiyi kabul edenler en büyük çevre olarak halkın rey ve iradesini gözönüne alırlar; halkın ortada bıraktığı iktidarı bir takım çevreler adına ele geçirmek, bağlı kalınacağına and içilen demokrasilerde yoktur! Kaldı ki, kim bu çevreler? Yüzlerce dernek ve muhtelif heyetler!.. Düzenin kâselisleri, çanakyalayıcıları!.. Bunlara dayanarak ve aba altından sopa göstererek «eğer, ben hükûmet olmazsam, yakarım haa!..» misüllü Tophane külhanbeyliği edâlarıyla hükûmet olmak aşiretlerde bile kabul edilecek cinsten değildir!

Ve biz, şu anda henüz güvenoyu alması şüpheli olan ve başbakanlıkta oturan kişinin kendisini kimlerin desteklemekte olduğunu, destekliyen çevrelerin asıl kimler olduğunu belirtebilmek için, son bir kaç ayın içindeki perde gerisi gelişmelerin nirengi noktalarını tekrar hatırlıyalım:

14 Şubat 1977: Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim, istiklâl sahibi olduğu kabul olunan bir ülke olan, Türkiye'de henüz kimsenin adından bahsetmediği bir erken seçim lâfı ortaya atıyor, Lefkoşe'de... «Türkiye'de Haziran ayında seçimler yapılacaktır, en müsait zaman da o zamandır!» diyor.

Hemen arkasından Birleşik Devletler Başkanı Carter'in temsilcisi Clifford 21 Şubat günü Ankara'ya gelip Korutürk, Demirel, en büyük üniformalı kişi ve Ecevit'le görüşüp, erken seçimi de konuştuklarını açıklayıp gidiyor. Onun da arkasından, meşhur Amerikan Gizli Serviis CIA imparatorluğunun yeni şefi Amiral Turner'in Ankara'ya gelerek, aynı yüksek mahfillerin hal ve hatırını sorup geri döndüğü, gittikten sonra açıklanıyor!..

Hedef, MSP'siz bir hükûmet'in kurulmasıydı. Demirel veya Ecevit'in tek başına hükûmeti kurması ve Türkiye'nin İslâmi yönelişten alakonulması gerekliydi. Nitekim seçim neticeleri karşısında ilk anda buruklık hisseden mason, komünist, NATO'cu, AET'ci, atatürkçü, sermâyeci, proleter ne kadar kimse ve çevre varsa, hepsi Ecevit'in başbakanlığı karşısında sevinçten havaya zıpladılar Demirel de istenmiyor değildi ama, Demirel'in tek başına, MSP olmadan böyle bir hükûmet kurma iktidarı yoktu. Süleyman bey, belki şimdilerde hangi çevrelerin desteğiyle, Ecevit'le işbirliği yaparak acele seçim'le MSP'yi saf dışı etme gayretlerinde kimlerin kuklalığını yaptığını anlıyordur. Görüşlerine safsata dediği, ciddiyetsiz dediği ve «defterini dürünüz» diyerek kitlelere telkinlerde bulunduğu MSP'yi safdışı etmeye çalışmakla, kimlere piyonluk

(Devamı 15. Sayfamızda)